

**Ocena
stanu sanitarnego powiatów
podległych nadzorowi
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
w Rybniku
za 2013 Rok**

I. Główny cel działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku w 2013 r.

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku jest promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

II. Charakterystyka regionu i historia

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku obejmuje nadzorem miasto Rybnik, powiat rybnicki i powiat żorski. Liczba ludności zamieszkującej na nadzorowanym terenie o powierzchni 424,28 km² to 269.985 osób, w tym dzieci do lat 2 – 5.791.

Rybnik jest miastem grodzkim o powierzchni 148 km² składającym się z 27 dzielnic, w którym zamieszkuje 134.527 osób. Miasto Żory jest miastem powiatowym w skład którego wchodzi 15 dzielnic, na powierzchni 55,7 km² zamieszkuje 59.960 osób.

W skład powiatu rybnickiego wchodzi: miasto – gmina: Czerwionka-Leszczyny, gminy: Świerklany, Lyski, Jejkowice, Gaszowice.

Na terenie powiatu rybnickiego (powierzchnia 220,58 km².) zamieszkuje 75.448 osób.

Najstarsze wzmianki o tych ziemiach pochodzą z XII wieku, jednakże odnajdywane ślady wskazują na to że w epoce piastowskiej ziemia rybnicka już przed 992 r. wchodziła w skład monarchii Mieszka I, tereny te zamieszkiwało plemię Gołeszyców.

Dzieje regionu były bardzo burzliwe, był pod panowaniem Piastów, Czeskich Przemyslidów, Habsburgów.

Do Polski obszar został włączony – 1922 r. (po III Powstaniu Śląskim).

W czasie walk w 1945 r. Rybnik i Żory w 80 % zostały zniszczone.

Po II wojnie światowej szybko odbudowane, na obrzeżach powstały nowe Osiedla. W rejonie nastąpił rozwój rzemiosła, powstały nowe podmioty gospodarcze o różnym profilu działania, rozwijała się gospodarka wolnorynkowa co można było najszybciej zauważyć w handlu.

Nadzorowany teren obejmuje południową i południowo-zachodnią część województwa śląskiego. Położony jest w obrębie Kotliny Raciborsko-Oświęcimskiej i leży w obrębie Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Teren ten należy do bardziej czystych i niezdegradowanych obszarów śląska bogatych w tereny zielone – głównie bory, które rozciągają się na przestrzeni kilkudziesięciu kilometrów.

Występuje tutaj także duże nagromadzenie rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Obok naturalnych form powierzchni występują osobliwe formy antropogeniczne – stożkowate hałdy kamienia dołowego powstałe w wyniku działalności kopalń węgla kamiennego.

Obszar mimo, że położony jest w rejonie eksploatacji górniczej nie jest pozbawiony walorów przyrodniczych i turystycznych. Obszar ten sprzyja miłośnikom wycieczek rowerowych, ponieważ umożliwiają to szlaki rowerowe łączące atrakcyjne dla zwiedzających miejsca: drewniane kościołki z XVI – XVIII w., zabytki techniki, żerowiska bobrów, pomniki przyrody.

Klimat regionu jest łagodny na co wpływają: sąsiedztwo rzeki Odry, kompleksy leśne, a przede wszystkim mała odległość od Bramy Morawskiej, skąd napływają masy ciepłego, wilgotnego powietrza.

W regionie kwitnie życie kulturalne – organizowane są atrakcyjne występy

znanych artystów, zespołów muzycznych, liczne spektakle teatralne, operowe, kabaretowe, odbywają się w Centrum Kultury w Rybniku, w Domach Kultury, a także rozwija się sport, działa wiele organizacji kulturalnych, klubów sportowych, zespołów muzycznych i znany w Polsce „Kabaret Młodych Panów”. Funkcjonujący Zespół Szkół Wyższych „Kampus” w Rybniku jest ważnym ośrodkiem akademickim (około 3000 studentów).

Na terenie Rybnika i Żor działają Strefy Aktywności Gospodarczej.

Usytuowanie miast stwarza dobre warunki do realizacji inwestycji skierowanych na obsługę ruchu tranzytowego.

Dzięki zaangażowaniu władz miast Rybnika i Żor oraz Starostwa a także instytucji i organizacji skutecznie pozyskiwane są fundusze unijne i realizowane są duże inwestycje. Miasta te współpracują z różnymi miastami Europy z którymi podpisano umowy partnerskie. Działania te zostały docenione i w roku 2011 (od 29 września do 1 października) w Rybniku odbywał się Europejski Kongres Obywatelstwa i Miast Bliźniaczych, w którym uczestniczyło kilkuset samorządowców z miast i gmin całej Europy (po raz pierwszy Kongres odbył się w kraju Europy Środkowo-Wschodniej w Polsce).

Region zmienia swoje oblicze, dynamicznie rozwija się i staje się atrakcyjny dla inwestorów.

III. MIASTO RYBNIK

Ocena sytuacji epidemiologicznej

W 2013 r. zachorowania na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia na terenie miasta Rybnika przedstawiały się następująco:

- Salmonelozy – (zatrucia pokarmowe) – 6 przypadków zachorowań, w tym 4 przypadki hospitalizowane.
W porównaniu z 2012 r. – 7 przypadków zachorowań, wszystkie hospitalizowane.
Odnotowano nieznaczny spadek zachorowań.
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) – 99 przypadków zachorowań, wszystkie hospitalizowane.
W porównaniu z 2012 r. – 38 przypadków zachorowań – z czego 36 hospitalizowanych.
Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem) – 9 przypadków zachorowań – z czego 6 przypadków hospitalizowano.
W porównaniu z 2012 r. – 9 przypadków zachorowań – wszystkie hospitalizowane.
Odnotowana liczba zachorowań utrzymuje się na tym samym poziomie.
- Lamblioza – 3 przypadki zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 4 przypadki zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) – 23 przypadki zachorowań, z czego 11 hospitalizowanych, w tym 12 przypadków zachorowań dzieci do lat 2 z czego 10 hospitalizowano.
W porównaniu z 2012 r. – 6 przypadków zachorowań, wszystkie hospitalizowane, w tym 2 przypadki hospitalizowane u dzieci do lat 2.
Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem – 45 przypadków zachorowań, z czego 17 przypadków hospitalizowano, w tym 24 przypadki u dzieci do lat 2, z czego 15 hospitalizowano.
W porównaniu z 2012 r. – 26 przypadków zachorowań, a z nich 18 przypadków hospitalizowanych, w tym 12 przypadków u dzieci do lat 2, z czego 11 hospitalizowanych.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Krztusiec – 2 przypadki zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 3 przypadki zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.

- Płonica – 100 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 149 przypadków zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Choroba meningokokowa inwazyjna – 1 hospitalizowany przypadek zachorowania, podobnie jak w 2012 r.
- Borelioza – 27 przypadków zachorowań, w tym 3 przypadki hospitalizowane.
W porównaniu z 2012 r. – 16 przypadków zachorowań, w tym 14 hospitalizowane.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień 16 przypadków.
W porównaniu z 2012 r. – 27 przypadków.
Odnotowano spadek przypadków.
- Wirusowe zapalenie opon mózgowych – 3 hospitalizowane przypadki.
W porównaniu z 2012 r. – 4 hospitalizowane przypadki.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Ospa wietrzna – 407 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 1245 przypadków zachorowań, w tym 5 hospitalizowanych.
Odnotowano ponad 3-krotny spadek zachorowań.
- Różyczka – 212 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 27 przypadków zachorowań.
Odnotowano prawie 8-krotny wzrost zachorowań.
- AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności – nie odnotowano zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 3 przypadki hospitalizowane.
- Nowo wykryte zakażenia HIV – 3 przypadki, w tym 1 przypadek hospitalizowany.
W porównaniu z 2012 r. – 5 przypadków, w tym 2 hospitalizowane.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Świnka – 7 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 8 przypadków zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Grypa i podejrzenia – 2185 zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 392 przypadki zachorowań.
Odnotowano ponad 5-krotny wzrost zachorowań.

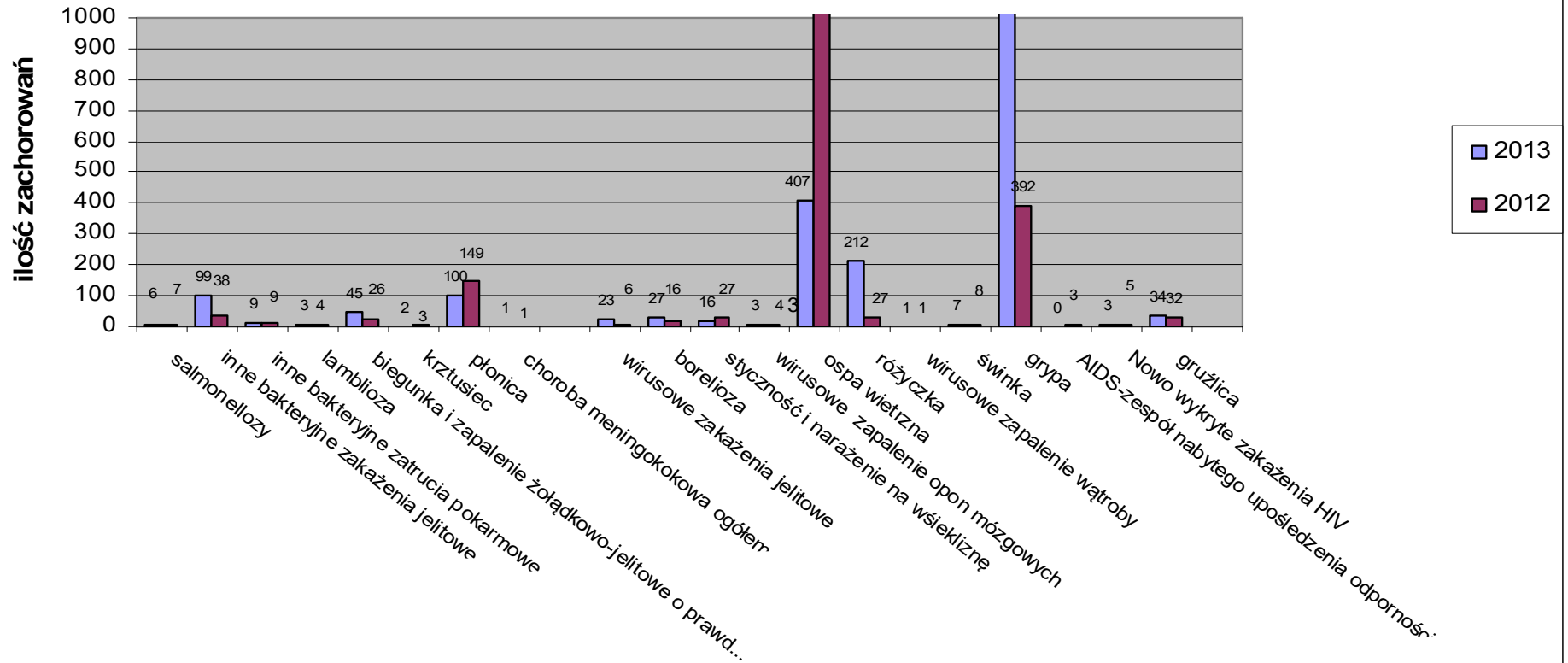
- Gruźlica – 34 przypadki zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 32 przypadki zachorowań.
Odnotowany nieznaczny wzrost zachorowań.

Powyższe przedstawiono na wykresie.

Szczegółowe dane o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach zawiera sprawozdanie MZ – 56 stanowiące zał. nr 1.

MIASTO RYBNIK

Pod nadzorem sanitarnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku znajdują się dwa Szpitale tj. Sp. ZOZ WSS Nr 3 w Rybniku, ul. Energetyków 46, SP ZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku ul. Gliwicka 33 – placówki te nie spełniają wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012 r. – posiadają aktualne programy dostosowania.

1. SP ZOZ WSS Nr 3 w Rybniku, ul. Energetyków 46:

– odmalowano wszystkie pomieszczenia OJOM-u oraz odnowiono stolarkę drzwiową. Wydano decyzję na brudne ściany z licznymi ubytkami tynku oraz zniszczoną stolarkę drzwiową na oddziałach: okulistycznym, chorób wewnętrznych I, chirurgii ogólnej i naczyniowej, odcinka położniczego i patologii ciąży, oddziału ginekologiczno-położniczego oraz w ciągach komunikacyjnych pomiędzy oddziałem i zespołem porodowym.

Na bieżąco likwidowane są drobne usterki techniczne.

2. SP ZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku, ul. Gliwicka 33:

- odmalowano wszystkie pomieszczenia oddziału X
- oraz wymieniono stolarkę drzwiową i okienną oddziału XVIII
- odnowiono stolarkę drzwiową i okienną, w trakcie jest malowanie pomieszczeń – prolongata decyzji do 30.06.2014 r. oddział XVIIIc
- wyremontowano pomieszczenia porządkowe – XVIIIc
- W 10-ciu pawilonach wymieniono okna i drzwi wejściowe
- wymieniono instalację grzewczą na oddziałach: IX, X, XI, XVIII
- ocieplono budynek XVIII
- odmalowano pomieszczenia na oddziałach XIV, X, III i XX
- na bieżąco likwidowane są drobne usterki techniczne

Trudna sytuacja ekonomiczna Szpitala uniemożliwia zatrudnienie większej ilości malarzy w związku z czym wykonanie obowiązków wynikających z decyzji przedłuża się.

Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe w Katowicach przyjęło wszystkie obiekty Pogotowia Rybnik.

Lecznictwo otwarte.

- NZOZ „CENTRUM MEDYCZNE” zlikwidowano obiekt w Rybniku na ulicy Jastrzębskiej 12.
- Powstał nowy podmiot leczniczy „STOMA-DENTAL” Rybnik, ul. Kotucza 36, świadczący całodobowe usługi stomatologiczne
- Indywidualna Praktyka Lekarza Rodzinnego Rybnik, ul. Rudzka 390, przekształciło się w ZOZ Poradnia Rodzinna „PANACEUM” S.C. – Elżbieta Gawliczek
- Powstał nowy ZOZ I.M. „DENTICA” S.C. – Izabela Pała, Marek Pała, Rybnik, ul. Willowa 25

Kontrolowane obiekty Indywidualnych Praktyk Lekarskich nie budziły zastrzeżeń.

Zadania dotyczące nadzoru nad szczepieniami ochronnymi dzieci i młodzieży realizowano poprzez kontrole w punktach szczepień w zakresie dokumentacji i wykonywania szczepień ochronnych. Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Na nadzorowanym terenie odnotowano wzrost osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 2013 r. zaszczepiono 6496 osób przeciwko grypie, co stanowi 2,40 % populacji.

Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi oraz jakością środków spożywczych

Sekcja Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku w ramach wypełniania obowiązków nałożonych ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego, sprawując nadzór sanitarny, zapobiegawczy oraz bieżący nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, w celu zapobiegania chorobom zakaźnym.

Nadzorowane obiekty to:

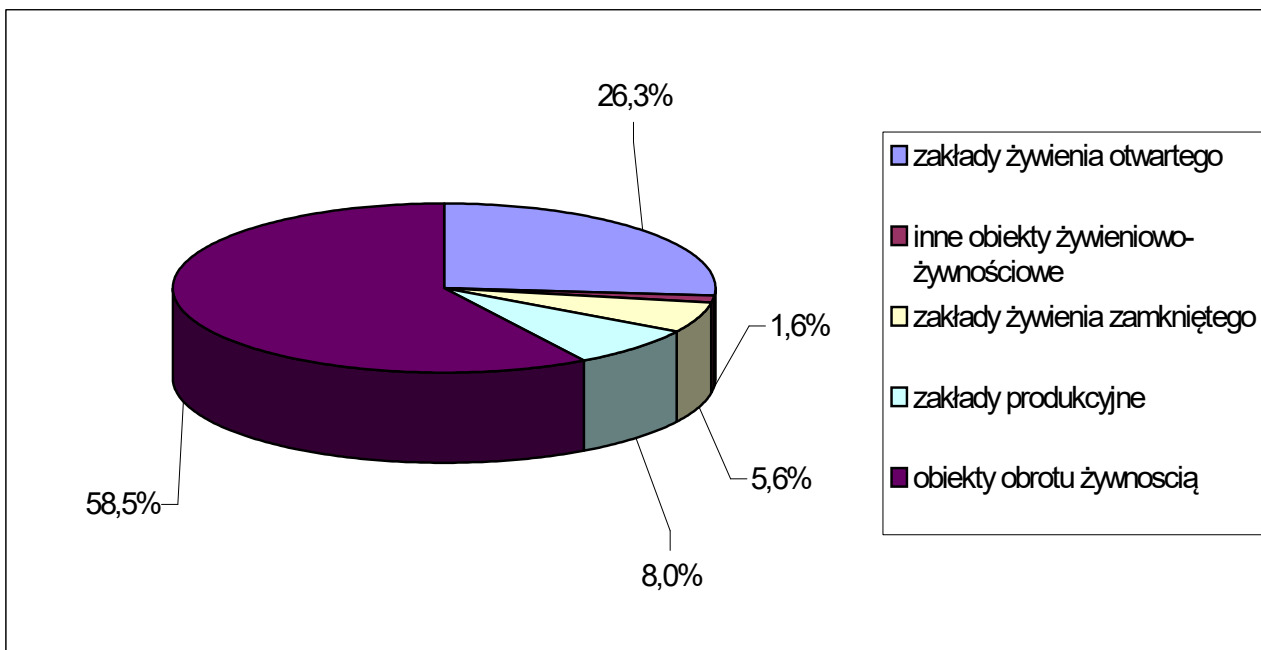
- zakłady produkcji żywności tj.: piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie i automaty do lodów, wytwórnie: kubków waflowych, kanapek, zakład garmazeryjny, zakłady konfekcjonujące wyroby cukiernicze, dodatki do jogurtów,
- obiekty obrotu żywnością tj.: sklepy spożywcze, kioski, hurtownie, stoiska,
- środki transportu,
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte tj.: restauracje, kawiarnie, domy przyjąć okolicznościowych, pijalnie piwa lokale, gastronomiczne typu fast food,
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte tj.: stołówki szkolne, przedszkolne i pracownicze, bloki żywieniowe: szpitali, domów pomocy społecznej, bufety przy zakładach pracy,
- zakłady produkujące materiały i wyroby do kontaktu z żywnością
- obiekty obrotu artykułami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz obiekty obrotu kosmetykami,

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów był oceniany zgodnie z jednolitymi procedurami, obowiązującymi w całym kraju.

Pod nadzorem znajdowało się 1392 obiekty żywnościowo-żywnościowe z czego najliczniejszą grupę stanowiły obiekty obrotu żywnością a wśród nich sklepy spożywcze.

W obiektach będących pod nadzorem przeprowadzono 1147 kontroli sanitarnych, w tym:

- 92 kontrole w zakładach produkcyjnych,
- 671 kontroli w obiektach obrotu żywnością,
- 367 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego, w tym 302 kontrole w zakładach żywienia otwartego, 65 w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 14 kontroli w środkach transportu,
- 3 w obiektach obrotu przedmiotami użytku.

Udział procentowy kontroli sanitarnych w ramach nadzoru nad obiektami żywieniowo-żywnościowymi

Podczas kontroli dokonywano oceny obiektów – w oparciu o ujednolicone arkusze klasyfikacyjne. Wszystkie sklasyfikowane obiekty oceniono jako „zgodny z wymaganiami” odnotowując tym samym poprawę stanu sanitarnego, w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Ponadto podczas oceny stanu sanitarnego najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były: zły stan sanitarny posadzek, ścian i sufitów oraz sprzętu i wyposażenia, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brudny sprzęt i urządzenia produkcyjne, brak bieżącej ciepłej i zimnej wody, brak prawidłowej dokumentacji zakładu potwierdzającej prowadzenie kontroli wewnętrznej w ramach realizacji zasad tzw.: GHP/GMP/ HACCP, brak czystości w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynach.

Wydano łącznie 133 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych usterek sanitarno-technicznych, czyli o 2 decyzje więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Decyzje te najczęściej dotyczyły:

- odnowienia ścian, sufitów i posadzek,
- odnowienia sprzętu i wyposażenia,
- zapewnienia dopływu wody bieżącej ciepłej i zimnej
- opracowania lub dopracowania procedur: dotyczących realizacji zasad GHP/GMP, opartych na zasadach systemu HACCP.

W związku ze stwierdzeniem w przypadku 2 obiektów (piekarnia oraz pijalnia piwa) uchybień bezpośrednio zagrażających zdrowiu ludzkiemu wydano decyzje nakazujące zaprzestanie prowadzenia działalności:

- w 1 piekarni w związku z brakiem prawidłowego stanu sanitarnego Podczas kontroli stwierdzono liczne uchybienia, m.in.: brudne ściany i sufity, brak porządku w pomieszczeniach produkcyjnych oraz obecność bytowania szkodników mącznych oraz owadów. Wydana została decyzja nakazująca przeprowadzenia niezbędnych zabiegów deratyzacyjnych i dezynsekcyjnych. Ponadto osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym na kwotę 300 zł. Przeprowadzone rekontrole obiektu wykazały wykonanie wszystkich poleceń w związku z czym zakład wznowił działalność produkcyjną.
- W 1 pijalni piwa stwierdzono brak bieżącej wody ciepłej i zimnej, co było przyczyną wydania decyzji nakazującej unieruchomienie zakładu. Brak możliwości wykonania zaleceń decyzji skutkowało złożeniem przez stronę wniosku o wykreślenie zakładu z Rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Ponadto wydano 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu wyrobów mięsno – wędliniarskich: pasztetów, kielbasy, kaszanki, krupnioka, kabanosów, wędlin – w związku z brakiem oznakowania w/w wyrobów (brak jakichkolwiek informacji o produkcji).

Ogólnie za uchybienia sanitarno – porządkowe stwierdzone w kontrolowanych obiektach nałożono 62 mandaty karne na łączną kwotę 8.300 zł. odnotowując tym samym zmniejszenie ilości i wysokości nakładanych mandatów w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Najwięcej mandatów nałożono na pracowników miejsc obrotu żywnością i zakładów żywienia zbiorowego , w głównej mierze powodu niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego tych obiektów, niewłaściwych warunków sprzedaży oraz wprowadzania do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia .

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów użytku przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wywożonych zagranicę przeprowadzono 94 kontrole dokonując oględzin oraz sprawdzenia dokumentacji 94 partii środków spożywczych, (łącznie 456 337,5 kg) w następstwie czego wydano 94 świadectwa eksportowe. Świadectwa te dotyczyły tzw. „dodatków do jogurtów” (płatki kukurydziane i zbożowe z dodatkami, grzanki, ciasteczka, drażetki czekoladowe), które eksportowano do Ukrainy, Federacji Rosyjskiej, Turcji, Białorusi oraz Arabii Saudyjskiej.

W 2013 r. zgłoszono i rozpatrzono 72 interwencje: 24 pisemne wnioski o interwencję oraz 48 anonimowych związanych z nieprawidłowymi warunkami sanitarnymi obiektów żywnościowo-żywnościowych lub niewłaściwą jakością wprowadzanej do obrotu żywności, a w tym dotyczące:

- wystąpienia dolegliwości zdrowotnych po spożyciu wędlin, nabiału, kurczaka z grilla , deserów
- wprowadzania do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia

- nieskutecznej wentylacji, brudnych ścian i sufitów w zmywalni naczyń i ubikacji dla personelu
- brak prawidłowej higieny osobistej personelu
- prowadzeniu działalności w zakresie produkcji żywności niezgodnie z wydaną decyzją zatwierdzenia zakładu (samowolne poszerzenie działalności)
- brak czystości na stoiskach sprzedaży żywności (na jarmarkach, odpustach parafialnych, w obiektach obrotu).

Przeprowadzono 79 kontroli i rekontroli interwencyjnych. W związku z powyższym a także w związku ze stwierdzeniem innych niż zgłaszane nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach osoby odpowiedzialne ukarano mandatami karnymi w ilości - 25 mandatów karnych na łączną kwotę 3250 zł., wydano zalecenia doraźne.

W toku załatwiania 6 wniosków złożonych przez Strony informujących o nieprawidłowościach (obecność larw w gotowanych jajach, nieswoisty smak mleka, niewłaściwe cechy organoleptyczne masła, zanieczyszczenia w mleku dla niemowląt, nieprawidłowa jakość wody podgrzewanej przy użyciu czajników elektrycznych pochodzących z Chin pobrano do badań laboratoryjnych 6 prób. W 4 badanych próbach badania laboratoryjne nie wykazały nieprawidłowości w zakresie ich jakości zdrowotnej. Wyniki 2 badanych prób zostały kwestionowane: mleko ze względu na cechy organoleptyczne oraz czajnik pochodzący z Chin – w wyniku oceny sensorycznej stwierdzono istotną różnicę w zapachu i smaku zagotowanej wody. Informacje o zgłoszeniu w/w przypadku (kwestionowany wynik badania mleka) przekazano do wiadomości do właściwego terenowo i rzeczowo Powiatowego Lekarza Weterynarii, natomiast w przypadku czajnika wiadomość przekazano do dystrybutora i sieci wprowadzających w/w przedmiot do obrotu.

W nawiązaniu do pisma GIS dotyczącego „Planu pobierania próbek żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS” przeprowadzono badania przesiewowe tłuszczów smażalniczych (metodą szybką) pod kątem zawartości związków polarnych. Badania z wykorzystaniem pasków testowych Oleotest wykonano w 2 obiektach małej gastronomii (przyczepa gastronomiczna, zakład małej gastronomii). Badane próbki nie wykazały przekroczenia w tłuszczu limitów zawartości w/w substancji zanieczyszczających, wobec powyższego nie dokonano dodatkowych badań laboratoryjnych.

Przeprowadzono także kontrole sanitarne odbiorowe (związane ze zmianą użytkownika, poszerzeniem prowadzonej działalności, zgłoszeniem nowopowstałych obiektów do użytkowania). W wyniku tych kontroli wydano 276 decyzji zatwierdzenia zakładu. Ponadto wydano jedną decyzję odmowną .

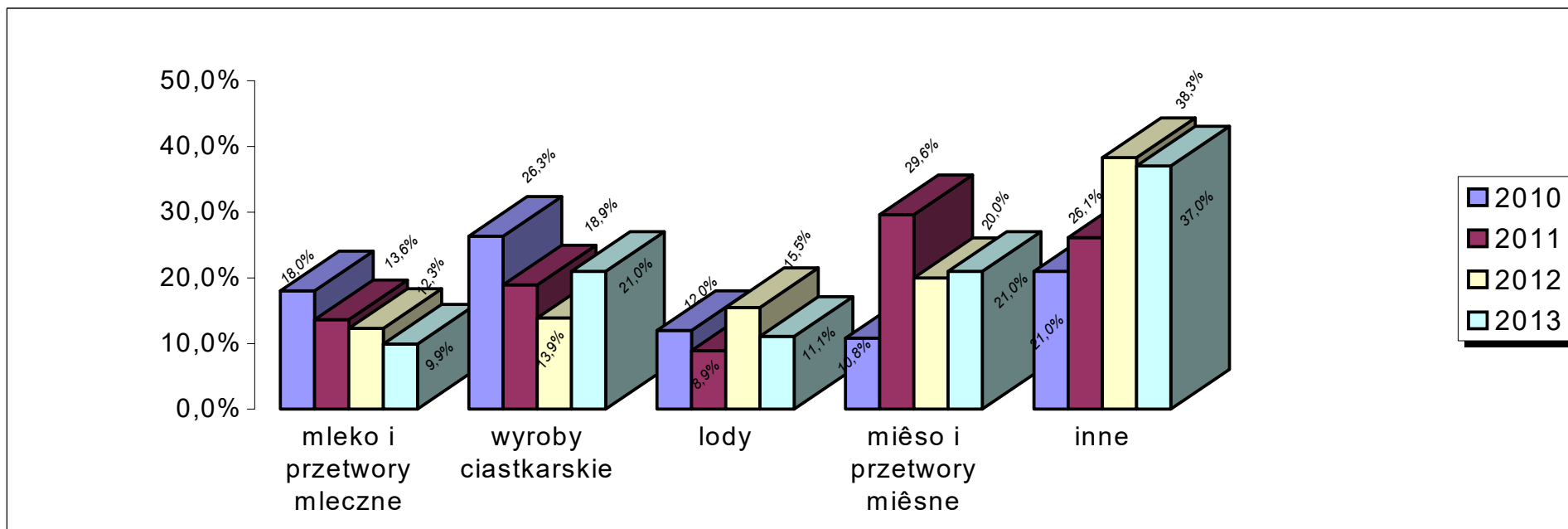
Wśród nadzorowanych 8 obiektów wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, przeprowadzono 3 kontrole, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Pod nadzorem znajdują się 4 obiekty wprowadzające do obrotu kosmetyki, wśród których przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobierano próby środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Łącznie pobrano 361 prób. Najwięcej z nich tj.: 215 pobrano do badań, w celu oceny jakości mikrobiologicznej, do określenia zarówno obecności bakterii chorobotwórczych, odpowiedzialnych za zatrucia pokarmowe jak i bakterii tzw. wskaźnikowych takich grupach produktów jak:

- mleko i przetwory mleczne – 21 prób
- wyroby ciastkarskie – 45 prób
- mięso i przetwory mięsne – 30 prób
- lody – 24 próby
- owoce i przetwory owocowe - 15 prób
- drób, podroby i produkty drobiarskie – 15 prób

Udział procentowy poszczególnych rodzajów środków spożywczych pobranych do badań laboratoryjnych w zakresie mikrobiologii

- wody mineralne – 20 prób
- pozostałe grupy - 45 prób (środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego – 15 prób, zioła i przyprawy - 10 prób, wyroby garmażeryjne – 5 prób, warzywa – 15 prób).

Jakość mikrobiologiczna zbadanych prób nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem 5 prób lodów (z grupy mleko i przetwory mleczne), w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego limitu Enterobacteriaceae (w następstwie czego przeprowadzono postępowanie administracyjne).

Ponadto pobrano 6 prób z grup: zioła i przyprawy, kawa, herbata, kakao, herbatniki owocowe i ziołowe; środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego w celu określenia poziomu zanieczyszczenia związkami metali ciężkich – szkodliwych dla zdrowia tj.: ołów, kadm, cyna, arsen, rtęć. Wszystkie pobrane próby były zgodne, nie posiadały przekroczonych limitów dopuszczalnych poziomów.

Kolejne 28 prób z grup: drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i produkty jajeczne; ryby, owoce morza i ich przetwory; ziarno zbóż i przetwory zbożowo mączne; koncentraty spożywcze; wyroby cukiernicze i ciastkarskie; wyroby garmażeryjne i kulinarne; majonezy, musztardy, sosy (PSSE Częstochowa); suplementy diety; warzywa; owoce (PSSE Częstochowa); grzyby (PSSE Częstochowa) pobrano w celu sprawdzenia czy nie zostały przekroczone limity dotyczące dopuszczalnych zawartości substancji dodatkowych takich jak np.: substancje konserwujące, substancje słodzące i zawartość barwników.

Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych limitów w tym zakresie.

Pobrano także 17 prób „zmiotek” z hali produkcyjnych i magazynów mąki w 7 piekarniach, w celu określenia stopnia infestacji tych zakładów szkodnikami zbożowo-mącznymi. W 8 próbkach, pochodzących z 3 piekarni stwierdzono obecność żywych larw i pozostałości szkodników. Stąd też w celu ich eliminacji, zostały polecane do wykonania i przeprowadzenia zabiegi dezynsekcji egzekwowane na mocy decyzji administracyjnych.

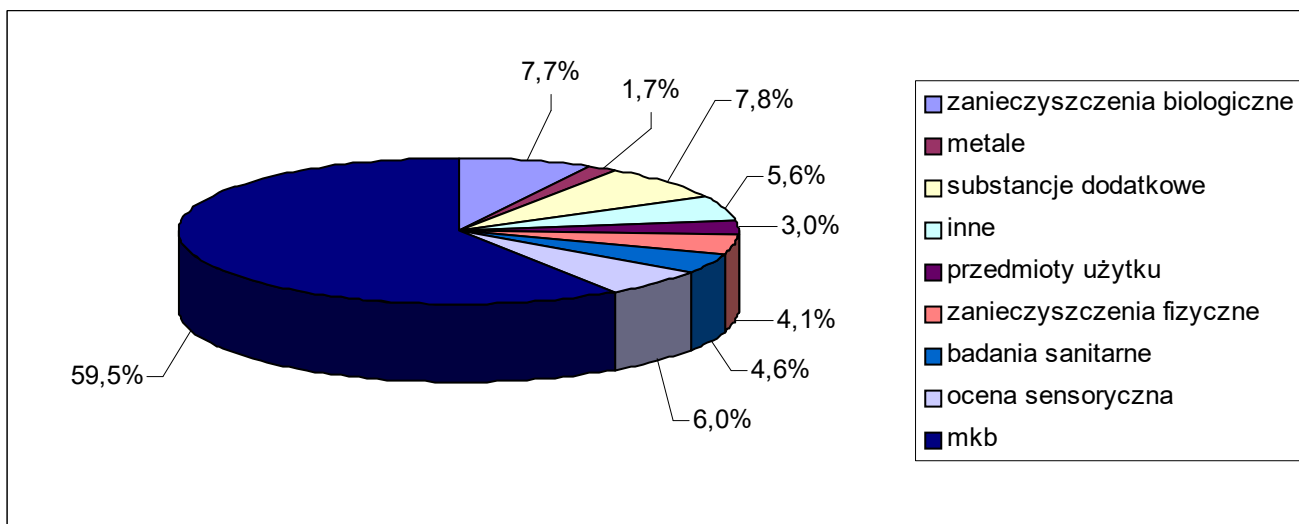
Pozostałe próby były pobrane m.in. w kierunku określenia:

- oceny sensorycznej – 22 próby. Kwestionowano 1 próbę mleka spożywczego (stwierdzono zmiany cech organoleptycznych)
- zanieczyszczeń fizycznych – 15 prób
- zanieczyszczeń biologicznych – 25 prób. Kwestionowano 1 próbę z grupy warzywa ze względu na stwierdzenie pozostałości po szkodnikach w następstwie czego przeprowadzono postępowanie administracyjne oraz wysłano powiadomienie RASFF.
- pozostałości pestycydów (WSSE Warszawa) - 14 próby
- histaminy (WSSE Wrocław) – 7 prób
- poziomu Cezu (PSSE Ruda Śląska) – 1 próba

Pobrano także 11 prób materiałów i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (2 próbki kubka, 1 próbka salaterki, 1 próbka łyżki do spaghetti, 1 próbka łopatkki, 1 próbka kieliszka, 1 próbka chochli, 1 próbka cedzidla,

1 próbka talerza, 2 próbki czajnika). 2 próby Czajnika elektrycznego zakwestionowano ze względu na stwierdzenie zmian organoleptycznych.

Z wszystkich pobranych prób, 219 poddano ocenie pod względem znakowania. Zakwestionowano sposób znakowania 10 prób: 1 próby z grupy mleko i przetwory mleczne, 1 próby grzybów, 3 prób z grupy mięso, podroby i produkty mięsne, 5 prób z grupy wyroby cukiernicze i ciastkarskie. O wynikach badań kwestionowanych prób zostali poinformowani producenci oraz nadzorujący ich właściwi terenowo: Powiatowi Lekarze Weterynarii i Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni.

Udział procentowy poszczególnych rodzajów badań laboratoryjnych środków spożywczych i przedmiotów użytku

Nadzór nad jakością wody oraz obiektami użyteczności publicznej

W 2013 roku bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny komunalnej i środowiska sprawowano kontrolując przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w odniesieniu do:

- urzędów do zaopatrywania w wodę i jakości wody do spożycia przez ludzi
- wód wykorzystywanych do kąpieli i rekreacji
- podmiotów działalności leczniczej
- innych obiektów użyteczności publicznej (ustępy publiczne, baseny kąpielowe, dworce, obiekty kulturalno-widowiskowe itp.)
- środków transportu.

Miasto Rybnik zaopatrywane jest w wodę do spożycia przez ludzi pochodzącą w przeważającej części z ujęć wód powierzchniowych w Goczałkowicach i Dzieńkowicach, należących do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Ponadto część mieszkańców miasta korzysta z wody z pochodzącej z ujęć głębinowych, zlokalizowanych w Rybniku przy ul. Tęczowej, w Rybniku-Stodołach (wł. EDF Polska S.A.) oraz Pilchowicach (teren działania PPIS w Gliwicach).

Woda do badań laboratoryjnych na przestrzeni 2013 roku pobierana była przez tut. organ z 17-tu punktów monitoringowych (15-tu usytuowanych na sieciach rozdzielczych PWiK Sp. z o.o w Rybniku oraz 2 studzienkach zlokalizowanych na sieciach magistralnych GPW) z częstotliwością określoną w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z póź. zm.).

Próbek do badań dla celów pełnionego monitoringu :

a/ tzw. kontrolnego /*węższy zakres badań*/ - pobrano 68,

b/ tzw. przeglądowego /*szeroki zakres badań*/ - pobrano 11.

Stwierdzono przekroczenia następujących parametrów fizykochemicznych: żelazo (w 5-iu próbkach), mętność (w 6-iu próbkach), odczyn (w 3-ch próbkach) i antymon (w jednej próbce). Pod względem mikrobiologicznym woda nie budziła żadnych zastrzeżeń.

Wykazane wyżej przypadki fizykochemicznego zanieczyszczenia wody do spożycia nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi. Wykonane ponowne badania wody wskazywały każdorazowo na poprawę jej jakości.

W 2013 roku PWiK Sp. z o.o. w Rybniku na bieżąco informowało tut. organ o wszelkich awariach wodociągowych na terenie m. Rybnika. Odnotowano 1 interwencję mieszkańca miasta na złą jakość wody, która okazała się bezzasadna.

Na przestrzeni całego roku otrzymywano też na bieżąco od PWiK Sp. z o.o. w Rybniku powiadomienia o zamiarze odcięcia dostaw wody osobom fizycznym lub firmom w związku z nieregulowaniem rachunków za wodę, proponując, zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zastępczy punkt poboru wody.

Ponadto tut. organ na bieżąco otrzymywał od PWiK Sp. z o.o. w Rybniku, zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem, wyniki z badań wody do spożycia wykonywanych przez w/w przedsiębiorstwo w ramach kontroli wewnętrznej, do której ustawowo jest zobowiązane.

Zarówno wyniki badań własnych, o których mowa wyżej, jak i wyniki kontroli wewnętrznej PWiK Sp. z o.o. w Rybniku umieszczane były w dalszym ciągu

w prowadzonej przez tut. organ bazie danych EXCEL WODA, służącej zarówno ich raportowaniu do Unii Europejskiej, jak i wykorzystywaniu do sporządzania bieżących sprawozdań, raportów czy ocen.

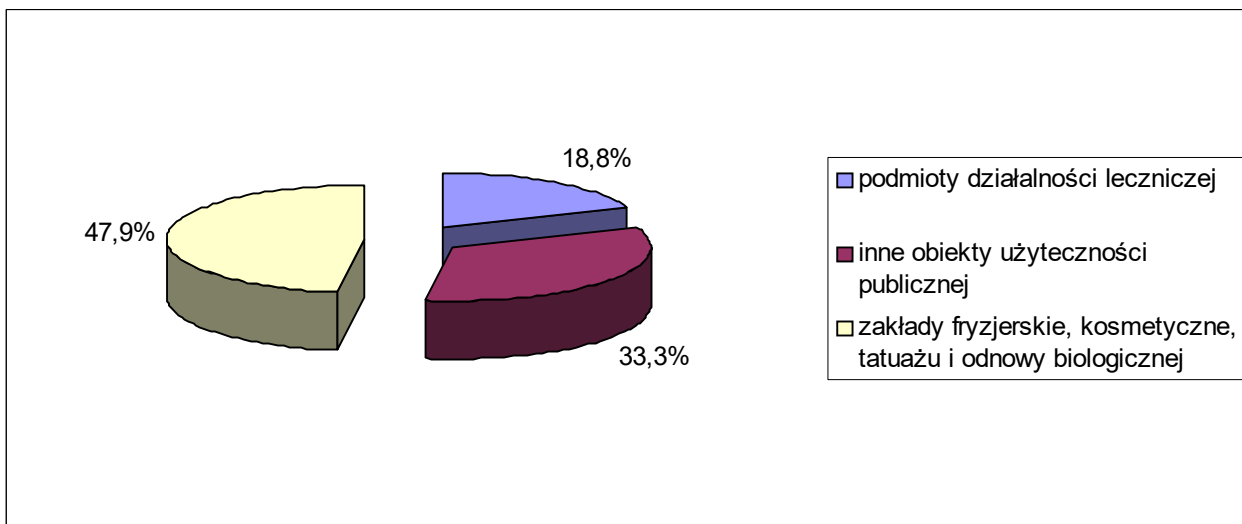
W 2013r. kontynuowano zadanie polegające na pełnieniu nadzoru nad ciepłą wodą użytkową w zakresie obecności pałeczek Legionella sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego, a także zakładach leczenia zamkniętego. Do kontroli w tym zakresie zaplanowano 6 obiektów z terenu miasta Rybnika (pobrano łącznie 30 próbek wody ciepłej do badań laboratoryjnych). Pałeczki Legionella, jeśli występują w instalacji wody ciepłej, mogą powodować u ludzi groźne zapalenie płuc lub tzw. gorączkę Pontiac. Przeprowadzone badania wykazały obecność bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej w 2 obiektach służby zdrowia na terenie miasta: w jednym przypadku wydano jedynie zalecenia pokontrolne, w drugim -wydano decyzję administracyjną zobowiązującą właściciela obiektu do uzyskania właściwej jakości wody ciepłej (decyzja została wykonana).

Na terenie miasta Rybnika w 2013 roku udostępnione były dla kąpiących 3 baseny kryte oraz 1 basen odkryty, dostępny w sezonie letnim. Jakość wody sprawdzana była pod względem mikrobiologicznym 1x na miesiąc - woda nie budziła zastrzeżeń.

Tut. organ nie posiada natomiast żadnych informacji o funkcjonowaniu jakichkolwiek kąpielisk na terenie miasta Rybnika (chodzi o akwenty wód powierzchniowych). Należy podkreślić, że organy PIS są odpowiedzialne za prowadzenie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku w ramach kontroli urzędowej i kontrolę poprawności prowadzonej przez organizatora kąpieliska kontroli wewnętrznej. Organy PIS nie mają jednakże żadnych narzędzi prawnych do wymuszenia na osobie fizycznej, prawnej lub innej jednostce do organizowania kąpieliska. Nie mogą również brać odpowiedzialności za wszystkie potencjalne miejsca, które w świadomości społeczności miasta mogą funkcjonować jako kąpielisko.

W 2013 roku na terenie miasta Rybnika przeprowadzono 388 kontroli sanitarnych obiektów w zakresie higieny komunalnej, w tym: a/ 73 kontrole podmiotów działalności leczniczej, b/ 186 kontroli zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, c/ 129 kontroli różnych innych obiektach użyteczności publicznej, jak ustępy publiczne, pływalnie, obiekty świadczące usługi hotelarskie, dworce, stacje paliw, obiekty kulturalno-widowiskowe, obiekty sportowe, domy przedpogrzebowe, ogólnodostępne place zabaw, itp.. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń w domu pomocy społecznej i szpitalu (brudne, zakurzone ściany i sufity) oraz nałożono 1 mandat karny

za zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń w zakładzie fryzjerskim. Ponadto rozpatrzono 2 interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej z terenu miasta Rybnika tj. ustępu publicznego i pływalni (okazały się bezzasadne), zaś 3 inne otrzymane interwencje, dotyczące różnych spraw, przekazano do załatwienia do innych organów zgodnie z ich kompetencjami.

Udział procentowy kontroli sanitarnych w placówkach nadzorowanych przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska

W lipcu ub. roku w związku z poleceniem Wojewody Śląskiego, przeprowadzono akcję pod hasłem: „Odpady komunalne – lipiec 2013”, polegającą na objęciu wzmożonym nadzorem miejsc, w których mogły pojawić się problemy z wdrożeniem nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi (osiedla, posesje, miejsca użyteczności publicznej, itp.). Dotyczyła ona również terenu miasta Rybnika. Stwierdzono, iż część skontrolowanych placówek gospodarczych na terenie zabudowy wielorodzinnej miasta nie była wyposażona w gniazda segregacyjne. Stan sanitarno-higieniczny przedmiotowych miejsc nie budził zastrzeżeń. Ponadto w lipcu ub. roku współuczestniczono w akcji polegającej na doraźnych kontrolach stanu sanitarnego podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń zdrowotnych z zakresu radiodiagnostyki (głównie realizujących zabiegi tomografii komputerowej oraz rezonansu magnetycznego z dożylnym podaniem kontrastu). Skontrolowano 1 podmiot leczniczy z terenu m. Rybnika. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-higienicznych.

W 2013 roku skontrolowano wrywkowo wybrane środki transportu publicznego, tj. autobusy komunikacji publicznej. Sprawdzone także stan sanitarno-higieniczny wybranych samochodów do przewozu chorych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena warunków pracy w nadzorowanych zakładach pracy

W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem i warunkami pracy w zakładach pracy w roku 2013 roku na terenie miasta Rybnika ogółem skontrolowano 117 zakładów pracy, w tym w ramach kontroli sprawdzającej skontrolowano 35 zakładów. Ogółem przeprowadzono 161 kontroli w tym 5 kontroli interwencyjnych.

Wydano 80 decyzji, w tym 34 decyzje zmieniających termin wykonania.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Sekcja Higieny Pracy posiada w ewidencji 22 zakłady w których występują czynniki rakotwórcze. W 2013 r. skontrolowano 3 zakłady, w których w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracuje ogółem 10 osób. Przeprowadzono 3 kontrole, decyzji nie wydano.

Czynniki rakotwórcze występujące w skontrolowanych zakładach:

- azbest w 1 zakładzie
- benzo (a) piren w 1 zakładzie
- chromian(VI)potasu w 1 zakładzie

Ocena warunków pracy w zakładach, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia

Sekcja Higieny Pracy posiada w ewidencji 39 zakładów w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2013 r. skontrolowano 19 zakładów, ogółem przeprowadzono 23 kontrole, wydano 9 decyzji, w tym 3 decyzje zmieniające termin wykonania na wniosek strony.

Decyzje dotyczyły: obniżenia stężenia pyłów do obowiązujących norm, sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas lub drgania mechaniczne.

Na skutek podjętych działań technicznych i organizacyjnych przez pracodawców zlikwidowano przekroczenia:

- hałasu w 1 zakładzie dla 36 osób
- pyłów w 2 zakładach dla 132 osób
- substancji chemicznych w 1 zakładzie dla 4 osób
- drgań mechanicznych w 1 zakładzie dla 10 osób

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, prekursorami, produktami biobójczymi oraz detergentami.

W 2013 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowały się 43 obiekty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 8 producentów.

Kontrole przeprowadzono w 19 obiektach, w tym u 2 producentów.

Przeprowadzono ogółem 23 kontrole, wydano 5 decyzji, które dotyczyły:

- niezgodnego z prawem oznakowania substancji chemicznych i ich mieszanin,
- niezgodnych z prawem kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin,
- nieprawidłowej klasyfikacji mieszaniny chemicznej,
- brak zapewnienia szczelności opakowań wprowadzanych do obrotu substancji niebezpiecznych i mieszaniny niebezpiecznej,
- brak poinformowania inspektora do spraw Substancji Chemicznych o wprowadzaniu na teren RP mieszanin niebezpiecznych.

Ponadto skontrolowano 55 zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzono ogółem 55 kontroli, wydano 2 decyzje dotyczące:

- uzyskania brakujących lub sporządzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami kart charakterystyk stosowanych substancji chemicznych niebezpiecznych i ich mieszanin
- sporządzenia aktualnego spisu stosowanych substancji i preparatów niebezpiecznych
- oznakowania zgodnie z obowiązującymi przepisami zbiorników służących do przechowywania lub zawierające substancje chemiczne niebezpieczne i ich mieszaniny oraz miejsc ich przechowywania.

Na terenie Miasta Rybnika znajdują się 2 podmioty produkujące detergenty. W 2013 roku kontroli nie przeprowadzono.

W ewidencji sekcji Higieny Pracy znajduje się 20 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze w tym 2 producentów. W 2013 roku przeprowadzono kontrolę u 6 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. Ogółem przeprowadzono 6 kontroli.

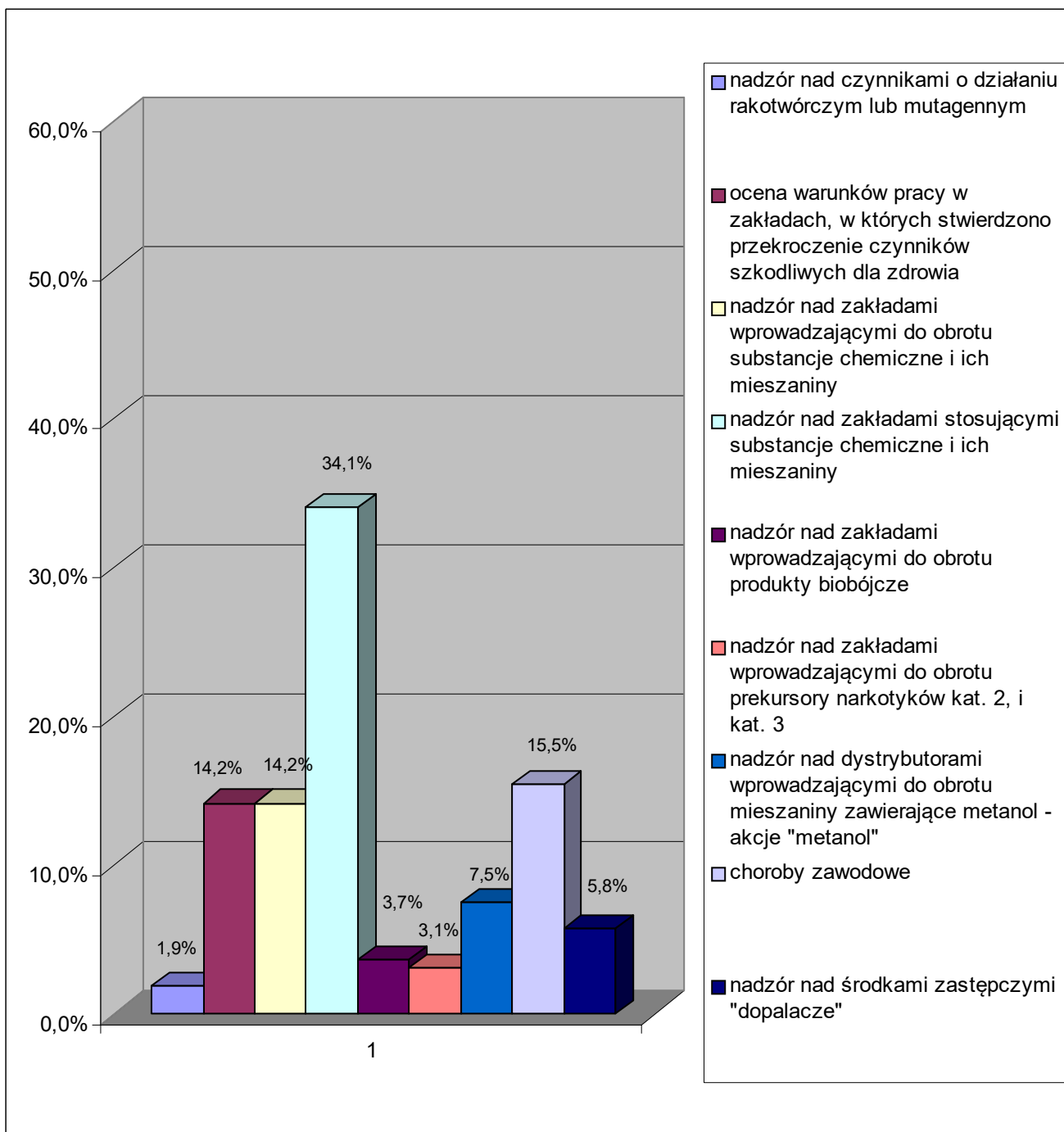
W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1 decyzję dotyczącą zakazu wprowadzania do obrotu produktu biobójczego.

Na terenie Miasta Rybnik znajdują się 2 podmioty gospodarcze wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 2 oraz 21 podmiotów wprowadzających prekursorzy narkotyków kat.3. W 2013 roku przeprowadzono kontrolę 5 podmiotów. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W 2013 roku przeprowadzono kontrole w związku z prowadzoną akcją „metanol” Skontrolowano 12 dystrybutorów wprowadzających do obrotu mieszaniny zawierające metanol. Przeprowadzono 12 kontroli. W trakcie kontroli

u 1 dystrybutora w 1, stwierdzono udostępnianie karty charakterystyki sporządzonej niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Wydano w tym zakresie 1 decyzję.

Udział procentowy kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2013 roku w zakładach pracy nadzorowanych przez Sekcję Higieny Pracy

Choroby zawodowe.

W 2013 roku u 20 pracowników zatrudnionych w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie miasta Rybnik, stwierdzono chorobę zawodową tj:

- 13 - pylice płuc

- 2 - obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo - nerwowego spowodowany hałasem
- 2 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze dla ludzi
- 1 - zespół wibracyjny
- 1 - przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej
- 1 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza).

Stwierdzone choroby zawodowe stanowią 77 % wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych przez PPIS w Rybniku.

Nadzór nad środkami zastępczymi tzw. „dopalaczami”.

W 2013 r. w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi przeprowadzono 9 kontroli w obiekcie przy ul. Gliwickiej 14 w Rybniku. Kontrole przeprowadzono u 3 podmiotów gospodarczych.

Wydano ogółem 15 decyzji administracyjnych, w tym:

- 4 decyzje wstrzymujące wprowadzanie do obrotu oraz zatrzymujące produkty, co do których zachodziło uzasadnione podejrzenie, iż mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi oraz nakazujące zaprzestania działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania do obrotu zakwestionowanych produktów,
- 1 decyzja dotycząca zaprzestania prowadzenia działalności (zamknięcie obiektu);
- 3 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu produktów oraz nakazujące ich zniszczenie,
- 3 decyzje płatnicze;
- 5 decyzji nakładających karę pieniężną na podstawie art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

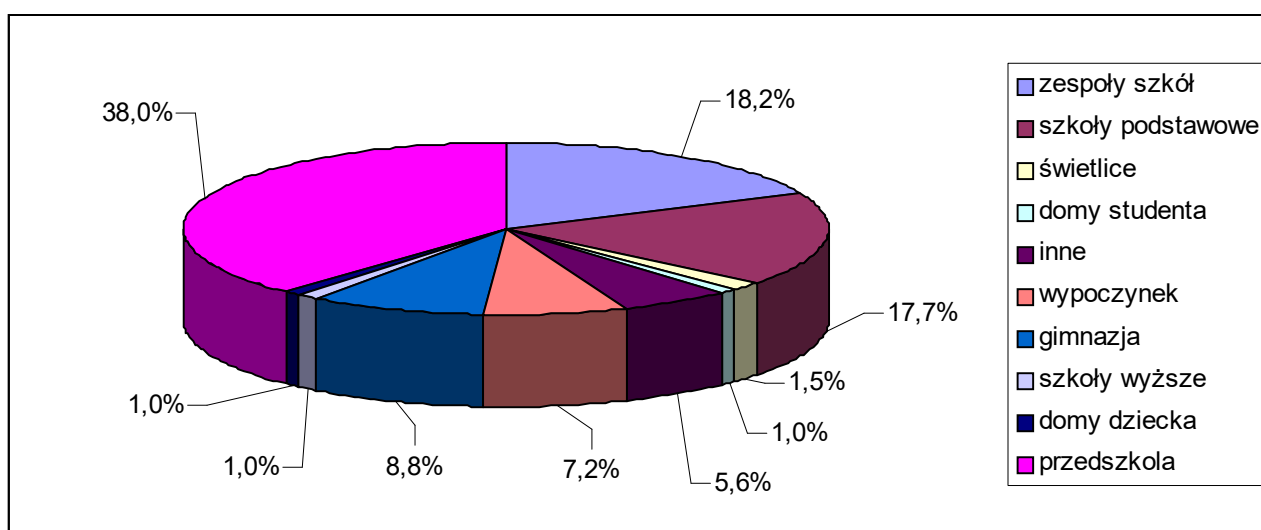
W wyniku przeprowadzonych kontroli zatrzymano ogółem 253 sztuki produktów oraz pobrano 24 próby do badań. Na podstawie przeprowadzonych badań ich bezpieczeństwa stwierdzono, że w badanych próbkach znajdują się analogi strukturalne substancji wymienionych w załączniku do ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii m.in.: UR 144, 3,4-DMMC, pentedron. Wszystkie te substancje wykazują działanie psychoaktywne i produkty zawierające te substancje są zaklasyfikowane jako środki zastępcze, mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. O powyższym fakcie została powiadomiona Prokuratura Rejonowa w Rybniku.

Wszystkie kontrole zostały przeprowadzone w asyście funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Rybniku.

Wystosowano pismo do podległych placówek służby zdrowia o bieżące zgłaszanie przypadków zatrucień środkami zastępczymi.

Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi.

W ramach nadzoru nad obiektami i placówkami oświatowo-wychowawczymi na terenie miasta Rybnika w roku 2013 przeprowadzono 192 kontrole sanitarne. Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był z częstotliwością ustaloną w harmonogramie pracy. Liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych z podziałem na poszczególne placówki przedstawia się następująco: przedszkola - 73, szkoły podstawowe - 34, gimnazja - 17, żłobki - 1, zespoły szkół - 35, szkoły wyższe - 2, dom studenta - 2, dom dziecka - 2, zespół ognisk wychowawczych - 2, świetlice - 3, wypoczynek - 14, inne - 7. Wydano 1 decyzje administracyjną na poprawę stanu sanitarno-technicznego w przedszkolu.

Udział procentowy kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2013 roku w placówkach oświatowo - wychowawczych nadzorowanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży

W czasie przeprowadzanych kontroli sanitarnych uwzględniano wszystkie zagadnienia środowiska dziecięco-młodzieżowego:

- Pracownie komputerowe wyposażane są w nowy sprzęt do nauki, nowe ławki i stoliki oraz oświetlenie sal co poprawia standardy prowadzenie zajęć z informatyki.
- Przeprowadzone szczegółowe kontrole pracowni chemicznych w gimnazjach wykazały, iż w obiektach zostały sporządzone aktualne spisy oraz karty charakterystyki posiadanych substancji niebezpiecznych i preparatów chemicznych. Żadna placówka nie posiada substancji przeterminowanych.

Większość placówek spełnia wymagania higieniczne i zdrowotne. Ławki, stoliki i meble dostosowane są do obowiązujących norm.

- Kilka przedszkoli wzbogaciło się o nowy sprzęt na placu zabaw. Zaczęto systematycznie wymieniać piasek w piaskownicach, zabezpieczono piaskownice przed dostępem zwierząt.
- W miesiącu sierpniu przeprowadzono kontrole sanitarne szkół pod kątem przygotowania do nowego roku szkolnego. Większość szkół była w pełni przygotowana. W kilku szkołach trwały prace porządkowe. W wielu szkołach przeprowadzono kapitalne remonty, które obejmowały wymianę stolarki okiennej, remonty podłóg, pomieszczeń sanitarnych oraz modernizacje boisk sportowych, malowanie sal lekcyjnych, korytarzy.
- W czasie kontroli zwraca się uwagę na egzekwowanie zakazu palenia tytoniu w zakładach nauczania i wychowania. W placówkach oświatowych obowiązuje zakaz palenia. W widocznych miejscach umieszczono odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.
- W okresie ferii zimowych wypoczynek odbywał się w miejscu zamieszkania w formie półkolonii. Organizowane zajęcia miały formę zabaw, gier, wycieczek i wyjazdów do kina.
- Placówki, które organizowały wypoczynki letni w formie półkolonii i kolonii zapewniły uczestnikom wypoczynku właściwe warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenie zajęć rekreacyjnych.
W czasie wypoczynku nie stwierdzono uchybień oraz nie odnotowano żadnych skarg.
- Przeprowadzona została ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci w 5 placówkach szkolno-przedszkolnych – zmierzono 508 dzieci. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wykonanie decyzji z lat poprzednich a dotyczące remontów pomieszczeń sanitarnych w znacznym stopniu poprawiło warunki nauczania i wychowania oraz bezpieczeństwo dzieci. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na wyposażenie placówek w dostateczną ilość przyborów toaletowych dla dzieci w celu zapobiegania chorób zakaźnych i zakażeń.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Tutejszy organ sprawował w 2013 roku zapobiegawczy nadzór sanitarny, polegający w szczególności na zajmowaniu stanowisk w zakresie sanitarno-higienicznym w sprawach: projektów planów zagospodarowania przestrzennego gmin i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz na podstawie zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uzgadniania projektów inwestycji czy też obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania. Sprawowanie tego nadzoru ma na celu zapewnienie na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w obiektach w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi zamieszkujących na obszarze właściwości miejscowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku. Wymienione działania przyczyniły się więc do ochrony zdrowia publicznego na terenie działania tutejszego Inspektora.

Ważnym elementem w działalności pionu ZNS było opiniowanie pod względem sanitarnohigienicznym projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uchwalanych przez rady gminy, a stanowiących później podstawę do lokalizowania przedsięwzięć inwestycyjnych. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniowano pozytywnie na wniosek Prezydenta Miasta Rybnika 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, dla określonych terenów. Wydano również 1 stanowisko, w formie postanowienia, wynikające z zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczące zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, dla określonych terenów. Celem zmiany planu w mieście było uporządkowanie istniejącego stanu i dostosowanie do studium uwarunkowań z 2008 r., jak również uwzględnienie wniosków mieszkańców. Zmiany, które wprowadził ten plan polegały w zdecydowanej większości na uzupełnieniu luk w zabudowie oraz zamianie funkcji mieszkaniowej na funkcję usługową. Zakładał on rozbudowę istniejących i budowę nowych budynków mieszkaniowych, usługowych i przemysłowych oraz dróg. W poszczególnych dzielnicach objętych opracowaniem zaplanowano całkowite wypełnienie istniejącej struktury, która miała charakter rozproszony. Zaplanowano też tu ciąg terenów sportowo – rekreacyjnych w dolinie rzeki Rudy. Przewidziano również rekultywację istniejących obiektów cennych przyrodniczo. Obszary zabudowy mieszkaniowej podlegającej ochronie, zostały korzystnie zlokalizowane, a wprowadzone na nich usługi, będą miały charakter nieuciążliwy. Opiniując ten dokument zwracano też uwagę na ochronę poszczególnych elementów środowiska, takich jak: hałas, woda, powietrze atmosferyczne i powierzchnia ziemi. Powyższe przyczyniło się do poprawy warunków życia mieszkańców i redukcji konfliktów pomiędzy działalnością gospodarczą, a wymaganiami ochrony zdrowia ludzi.

W ramach procedury wynikającej z zapisów ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (jednolity tekst ustawy Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) zajęto 15 stanowisk w formie opinii w sprawie braku lub o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko. Były to m.in. takie przedsięwzięcia jak:

- salon i serwis samochodowy w Rybniku przy ul. Gliwickiej,
- budynek produkcyjno – magazynowy w Rybniku przy ul. Golejowskiej,
- instalacja odazotowania (SCR) dla kotłów nr K5, K6, K7 i K8 w Elektrowni Rybnik S.A.,
- punkt zbierania odpadów w Rybniku przy ul. Rymera 23 G,
- budowa ujęcia czwartorzędowych wód podziemnych, za pomocą studni głębinowej „Judasz II”, zlokalizowanej w okolicy ogródków działkowych w Rybniku – Boguszowicach, ujmującej wody na potrzeby KW S.A. Oddział KWK Jankowice, z siedzibą przy ul. Jastrzębskiej 12 w Rybniku.

Wydano 4 opinie pozytywne w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem przez Prezydenta Miasta Rybnika decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezbędnej do wydania dla tych inwestycji pozwolenia na budowę. Były to:

- przebudowa ul. Rudzkiej na odcinku od Obwiedni Północnej do granicy miasta wraz z obiektem mostowym,
- przebudowa węzła betoniarskiego wraz z zasobnikami na kruszywo oraz rozbudowa węzła o dodatkowy silos na cement w Rybniku ul. Konarskiego,
- instalacja do odzysku odpadów niebezpiecznych w Rybniku, ul. Zebrzydowska,
- stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, Rybnik ul. Jankowicka

Uzgodniono 1 projekt budowlany pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych inwestycji, położonej na terenie działania Prezydenta Miasta Rybnika tj. rozbudowa istniejącego i funkcjonującego budynku usługowego, z funkcją sportową i rekreacyjną w Rybniku przy ul. Raciborskiej 127a (Club Fitness & Spa).

Przeprowadzono ogółem 103 odbiory zrealizowanych obiektów, na podstawie pozwoleń na budowę lub zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania w organie administracji architektoniczno – budowlanej, w oparciu o uzgodnioną dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. W ramach tych czynności kontrolnych dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia, pod kątem zgodności z projektem. W celu zagwarantowania odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach sprawdzano również zastosowanie właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych. Ponadto przeprowadzono 12 kontroli, podczas których stwierdzono niezgodności w realizacji odbieranych obiektów z przedstawionym projektem budowlanym lub technologicznym, a tym samym były to nieprawidłowości wynikające z naruszenia przepisów sanitarnych. Na szczególną uwagę zasługują:

- pokazowy budynek niskoenergetyczny z funkcją usługowo – handlową w Rybniku, ul. Magnolii,
- budynek hotelowy „Zajazd przy Młynie” w Rybniku przy ul. Młyńskiej 17, przedmiotem jego odbioru była rozbudowa istniejącej części obiektu,
- lokal gastronomiczny, z mini browarem w Rybniku przy ul. Jastrzębskiej 8C, gdzie odbywa się małolitrażowa produkcja piwa na jego potrzeby,
- dom przyjęć okolicznościowych, SPA pod nazwą „Rezydencja pod wiatrakami” w Rybniku przy ul. Konarskiego,
- lodziarnia – kawiarnia „Lili caffè” w Rybniku przy ul. Zamkowej 2/4,
- Stoma – Dental Gabriela Kamińska, ul. J. Kotucza 36,
- bar – kawiarnia w Pawilonie nr 5 Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Rybniku ul. Energetyków,
- budynek rekreacyjno – sportowy w Rybniku ul. Żorska,
- Przychodnia Weterynaryjna Rybnik ul. Energetyków.

Zdecydowaną większość odbieranych obiektów stanowiły lokale usługowe, jak zakłady fryzjerskie i fryzjersko – kosmetyczne, sklepy spożywcze czy też mniejsze lokale gastronomiczne, kioski spożywcze, stanowiska odpieku pieczywa w istniejących obiektach czy też gabinety praktyk lekarskich, których rejestracja odbywała się w Śląskiej Izbie Lekarskiej. Należy też zwrócić szczególną uwagę na realizację zaplanowanych w latach poprzednich inwestycji infrastruktury drogowej tak ważnych dla miasta. Przebudowano już ulicę Wodzisławską – 78DK, ulicę Żorską – DW 935, czy też Wielopolską w Rybniku. Przebudowano też kładkę łączącą ul. Za Torem z ul. Stromą w Rybniku. W związku z projektowaną zabudową wielorodzinną zakończono już realizację dróg w dzielnicy Orzepowice. Firma Sego, z siedzibą w Rybniku zrealizowała utwardzony plac z modułami kompostującymi – dla odpadów ulegających biodegradacji. Z zakresu infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w Rybniku przy ul. Gliwickiej zrealizowano na stadionie boisko do piłki nożnej, z funkcją lodowiska i plac zabaw wraz z pomieszczeniami sanitarnymi dla kibiców.

Oświata Zdrowotna

Działania Sekcji Oświaty Zdrowotnej skierowane są na promowanie zdrowego stylu życia poprzez wykorzystanie różnych form działalności prozdrowotnej i profilaktyczno – edukacyjnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna była współorganizatorem Konferencji „Zdrowe bicie serca” 9.04. 2013 r. w Państwowej Szkole Muzycznej w Rybniku.

Tematy wykładów dostosowano do aktualnych zagrożeń jak profilaktyka i prewencja chorób układu krążenia, problematyki seksualności młodzieży i problemów z tym występujących, usystematyzowanie wiedzy w tym zakresie w celu możliwości udzielania najbardziej trafnej pomocy oraz przedstawiono nowe wyzwania dla edukacji zdrowotnej np.:

Program

- *„Postępowanie w przypadku najczęstszych ostrych schorzeń krążenia” - MUDr Jan Karczmarczyk, Polskie Towarzystwo Medyczne Republika Czeska.*

Konferencja t. „Postępowanie w przypadku najczęstszych ostrych schorzeń krążenia”

- *„Nie żyj z potworem walcz z nowotworem-czerniak” - opiekun grupy Zuzanna Dudziak uczniowie ZST - uczniowie Jarosławskii Damian, Krzempek Karol, Aleksandrowicz Maciej.*
- *„Profilaktyka bólów kręgosłupa” - fizjoterapeuta Maria Gawliczek.*

- *„Małe stopy – Duży problem?” profilaktyka, problemy i kontrowersje – Sebastian Klich, Paweł Zostawa.*
- *„Seksualność młodzieży, lęki dorosłych” – psychoterapeuta i seksuolog Wiesław Sokoluk.*
- *„Żegnaj X i Y. Witamy pokolenie C! (connect, communicate, change) – psycholog Justyna Kokot.*
- *Warsztaty dla pedagogów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – psychoterapeuta i seksuolog Wiesław Sokoluk.*

W Konferencji uczestniczyło 156 osób, w tym goście z zagranicy z Czech: Karwiny i Czeskiego Cieszyna, przedstawiciele samorządów terytorialnych, instytucji i organizacji pozarządowych z Powiatu Rybnickiego, Miasta Rybnika, Wodzisławia Śląskiego, Raciborza, Powiatu Żorskiego.

Współorganizowaliśmy konferencję dotyczącą problematyki uzależnień szczególnie od alkoholu pt. „Życie jest warto tego aby przeżyć jej w zdrowiu i trzeźwości” 02.12.2013r. w Rybnickim Centrum Kultury Rybnik.

Konferencja dotycząca problematyki uzależnień

Celem konferencji było podnoszenie świadomości społecznej w obszarze radzenia sobie z problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych, tym samym stworzenie szansy równego uczestnictwa w życiu społecznym, przeciwdziałanie dyskryminacji ludzi uzależnionych.

Grupa docelowa: młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi i społeczni, pedagodzy, nauczyciele, przedstawiciele policji, służb porządkowych, przedstawiciele sektora medycznego, władz lokalnych, instytucji itp. W holu RCK były rozdawane materiały informacyjno - edukacyjne przez pracowników PSSE Rybnik. W konferencji uczestniczyło około 700 osób.

Współorganizowano konkurs plastyczny i fotograficzny „Moja Akademia Dojrzałości”.

Celem konkursu była aktywizacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród młodzieży oraz umożliwienie im zaprezentowania swojego talentu.

Patronat nad konkursem objęli: Prezydent Miasta Rybnika, Starosta Powiatu Rybnickiego i Miasta Żory. Z nadesłanych prac wytypowano 12 prac zwycięskich z których przygotowano kalendarz profilaktyczny na rok 2014 w nakładzie 200 sztuk.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku była współorganizatorem imprez masowych mających na celu: aktywizację społeczną oraz propagowanie zdrowego, aktywnego stylu życia, zapobieganie i zmniejszenie wielu zagrożeń dla zdrowia, popularyzowanie wiedzy prozdrowotnej, kształtowanie sprzyjających zdrowiu postaw i zachowań oraz podejmowanie działań mających na celu eliminowanie zagrożeń poprzez prewencję chorób.

Formy działań: Przesiewowe badania profilaktyczne, konsultacje medyczne, psychologiczne, pokazy, prelekcje, wykłady, konkursy itp.

Zasadnicze działania:

- Luty – Bezpieczne Ferie 2013 r.
- 9.04.2013 r. i 21.11.2013 r. – warsztaty dla pedagogów i pielęgniarek szkolnych w zakresie seksualności również w kontekście środków psychoaktywnych.

Warsztaty dla pedagogów i pielęgniarek szkolnych w zakresie seksualności

- 19.04.2013r. – Regionalne Mistrzostwa I Pomocy Przedmedycznej PCK Rybnik.
- 22-27.04.2013 r. – Europejski Tydzień Szczepień.
- 20.05.2013 r. Konferencja Prasowa.
- 22-24.05.2013 r. - XX Rybnickie Dni Promocji Zdrowia.
- 14.06.2013 r. - Dni Rybnika – punkt informacyjno-edukacyjny na płycie rynku,

Dni Rybnika

- 16.06.2013 r. – Dzień Zdrowia – Szkoła Podstawowa im. Stanisława Kostki w Rybniku. Zorganizowanie punktu informacyjno-edukacyjnego.
- 19.06.2013 r. - Narada szkoleniowa dla pedagogów szkolnych w Miejskiej Bibliotece Publicznej,
- 17.06.2013 r. – 30.09.2013 r. Bezpieczne Wakacje 2013,
- 25.06.2013 r. – Regionalny Turniej Wiedzy o Zdrowiu,
- Wrzesień – grudzień 2013 r. – informacje udzielane w ramach spotkań z rodzicami dzieci przedszkolnych GODZINA ZE ZDROWIEM

Godzina ze zdrowiem

- Wrzesień – grudzień 2013 r. – wykłady dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych dot. profilaktyki uzależnień- zdrowego stylu życia bez środków psychoaktywnych.
- „Akademia dojrzałości” - konkurs profilaktyczny MOJA AKADEMIA DOJRZAŁOŚCI,
- 14.11.2013 r. – szkolenie dla szkolnych koordynatorów programów: WZW, Znamie? Znam je!, dot. używania środków psychoaktywnych.
- 18.11.2013 r. – spotkanie z młodzieżą w Zespole Szkół nr 6 w Rybniku w związku z przeciwdziałaniem uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.
- 20.11.2013 r. – Centrum Handlowe PLAZA akcja dot. przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w związku ze Światowym Dniem Rzucania Palenia Tytoniu.
- 21.11.2013 r. – akcje w szkołach dot. przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w związku ze Światowym Dniem Rzucania Palenia Tytoniu oraz dystrybucja materiałów oświatowo-edukacyjnych,

- 28.11.2013 r. – szkolenie dla szkolnych koordynatorów programów profilaktyki antytytoniowej wraz z prelekcją psychologa dot. używania środków psychoaktywnych,
- 28.11.2013 r. - Spotkanie dla seniorów pt. STOP CHOROBY = SENIOR ZDROWY,

Spotkanie dla seniorów STOP CHOROBY = SENIOR ZDROWY

- 07.12.2013 r. VIII Mikołajkowy Turniej Halowej Piłki Nożnej Młodzieży oraz Wychowawców i Służb Mundurowych,
- 10.12.2013 r. – Przedstawienie „Kocica” P10 Czerwionka
- 13.12.2013 r. – Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK

Tematy realizowane w trakcie trwania imprez: profilaktyka palenia tytoniu, profilaktyka używania alkoholu, profilaktyka używania narkotyków, w tym „nowych narkotyków”, profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka cukrzycy, profilaktyka zakażeń HIV i zachorowań na AIDS, profilaktyka chorób zakaźnych w tym chorób odzwierzęcych, profilaktyka chorób układu oddechowego, profilaktyka chorób układu krążenia, profilaktyka chorób układu ruchu w tym osteoporozy, profilaktyka chorób układu pokarmowego w tym zatruc pokarmowych, profilaktyka grypy, profilaktyka nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV, bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku w tym akcja letnia i zimowa, profilaktyka zdrowego stylu życia, w tym profilaktyka prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej, promocji zdrowia psychicznego, profilaktyka higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy, pierwszej pomocy przedmedycznej i ratownictwa medycznego, profilaktyka szczepień ochronnych.

Liczba adresatów: +/- 41 000 osób.

Ponadto prowadzono programy profilaktyczno-edukacyjne:

- Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.
- Krajowy Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste powietrze wokół nas" – klasy 0.
- Program edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę”. Kl. I-III szkół podstawowych.

- Program edukacji antytytoniowej „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Kl. IV-VI szkół podstawowych i Kl. I-III szkół gimnazjalnych.
- Program Edukacyjny pod Patronatem Prezydencji Polski w UE pt.: „Trzymaj Formę”- dla szkół podstawowych i gimnazjów.
- Program edukacyjny „STOP HCV” dla szkół ponadgimnazjalnych.
- „Wybierz Życie Pierwszy Krok” – profilaktyka HPV dla szkół ponadgimnazjalnych.
- „Pierwszy Dzwonek” w ramach kampanii „NIE! Dla meningokoków”.
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobieganie HIV” - dla szkół podstawowych i gimnazjów.
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych.
- „TOB3CIT - Miasta Wolne od Tytoniu” – program antytytoniowy realizowany wraz z Samorządami, Policją Strażą Miejską .

Prowadzono następujące akcje prozdrowotne:

- Bezpieczne wakacje i ferie – placówki oświatowo-wychowawcze kulturalne, sportowe-rekreacyjne.
- Organizacja Światowego Dnia Zdrowia.
- Europejski Tydzień Szczepień.

- Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maj.
- Profilaktyka grypy.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach - 18 listopada.
- Środki zastępcze – nowe narkotyki.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia, „Rzuć palenie razem z nami” – III czwartek listopada.

Wszystkie placówki które z nami współpracują i do których są skierowane działania otrzymały materiały informacyjno-edukacyjne oraz zaproszenia do udziałów w programach i działaniach drogą elektroniczną tj. 320 jednostek.

- program „Żywienie na wagę zdrowia” – realizowany wspólnie sekcją ONS/HŻŻiPU.

W ramach realizacji zadań wyznaczonych dla sekcji HŻŻiPU zostało przeprowadzone szkolenie, w którym uczestniczyło 21 przedstawicieli (intendentki, dyrektorzy) nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych. Zorganizowano warsztaty dla intendentek/kucharek „Gotuj z nami ekspertami. Stołówka (przed)szkolna alternatywnie” – 65 osób. Przeprowadzono również warsztaty dla rodziców dzieci przedszkolnych z zakresu prawidłowego żywienia dzieci – 161 osób. Ponadto dla zainteresowanych programem placówek opracowano i przesłano wskazówki odnośnie formy dekadówek, przeznaczonych do oceny. Następnie zebrano i przekazano do WSSE w Katowicach 8 dekadówek ze szkół i przedszkoli, celem dokonania oceny przez studentów Zakładu Żywienia Człowieka Wydziału Zdrowia Publicznego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

Zorganizowano szereg narad organizacyjnych z zakresu działań profilaktyczno-zdrowotnych.

Przeprowadzono 11 szkoleń dla pedagogów, nauczycieli, pielęgniarek medycyny szkolnej, koordynatorów programów szkolnych z zakresu działań profilaktyczno-zdrowotnych.

Prowadzono koordynację działań metodycznych i tematycznych w placówkach służby zdrowia i placówkach nauczania jak również udzielono pomocy w zakresie prowadzenia prawidłowej działalności oświaty zdrowotnej.

Przeprowadzono wizytację w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, gdzie prowadzone były programy profilaktyczno- zdrowotne: we wszystkich placówkach zrealizowano programy według założeń programowych.

Starostwo Powiatowe w Rybniku

ul. Wolności 10
44-200 Rybnik

VI. POWIAT RYBNICKI

Przewodniczący Zarządu Powiatu Rybnickiego
Krzysztof Pankowski

Ocena sytuacji epidemiologicznej

W 2013 roku zachorowania na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia przedstawiały się następująco:

- Salmonelozy (zatrucia pokarmowe) - 4 przypadki zachorowań w tym 3 przypadki hospitalizowane. W porównaniu z 2012 r.- 10 przypadków zachorowań w tym 7 hospitalizowanych.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) - 29 przypadków zachorowań z czego 28 przypadków hospitalizowanych.
W porównaniu z 2012 r.- 12 przypadków zachorowań wszystkie hospitalizowane.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)- 4 przypadki zachorowań w tym 3 przypadki hospitalizowane. W porównaniu z 2012 r.- 10 przypadków zachorowań z czego 8 hospitalizowanych.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)- 18 przypadków zachorowań z tego 14 przypadków hospitalizowanych, w tym 8 hospitalizowanych przypadków u dzieci do 2 lat.
W porównaniu z 2012 r. - 9 przypadków zachorowań wszystkie hospitalizowane w tym 7 przypadków hospitalizowanych u dzieci do lat 2.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe, o prawdopodobnie zakaźnych pochodzeniu - 14 przypadków zachorowań z czego 6 przypadków hospitalizowanych, w tym 5 przypadków u dzieci do lat 2 i 4 z nich hospitalizowane. W porównaniu z 2012r.- 11 przypadków zachorowań, 8 z nich hospitalizowanych w tym 3 przypadki hospitalizowane u dzieci do lat 2. Odnotowano wzrost zachorowań.
- Lamblioza, tężec- po 1 przypadku zachorowań. W 2012 r. tych zachorowań nie rejestrowano.
- Płonica- 66 przypadków zachorowań. W porównaniu w 2012 r. - 122 przypadki zachorowań. Odnotowano spadek zachorowań.
- Krztusiec - nie odnotowano zachorowań. W porównaniu z 2012 r.- 4 przypadki zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Borelioza - 28 przypadków zachorowań. W porównaniu z 2012 r.- 11 przypadków zachorowań.
Odnotowano wzrost zachorowań.

- Styczność i narażenie na wściekłość/potrzeba szczepień- 15 przypadków. W porównaniu z 2012r. - 9 przypadków. Odnotowano wzrost zarejestrowanych przypadków.
- Wirusowe zapalenia opon mózgowych- 2 przypadki hospitalizowane. W porównaniu z 2012r. - 3 przypadki zachorowań hospitalizowane. Odnotowano spadek zachorowań.
- Ospa wietrzna - 504 przypadki zachorowań. W porównaniu z 2012 r.- 394 przypadki zachorowań. Odnotowano wzrost zachorowań.
- Różyczka - 152 przypadki zachorowań. W porównaniu z 2012 r.-27 przypadków zachorowań. Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Świnka - 7 przypadków zachorowań. W porównaniu z 2012 r. - 5 przypadków zachorowań. Odnotowano wzrost zachorowań.
- Grypa i podejrzania - 642 przypadki zachorowań. W porównaniu z 2012 r.-143 przypadki zachorowań. Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Gruźlica - 12 przypadków zachorowań. W porównaniu z 2012 r. - 19 przypadków zachorowań. Odnotowano spadek zachorowań.

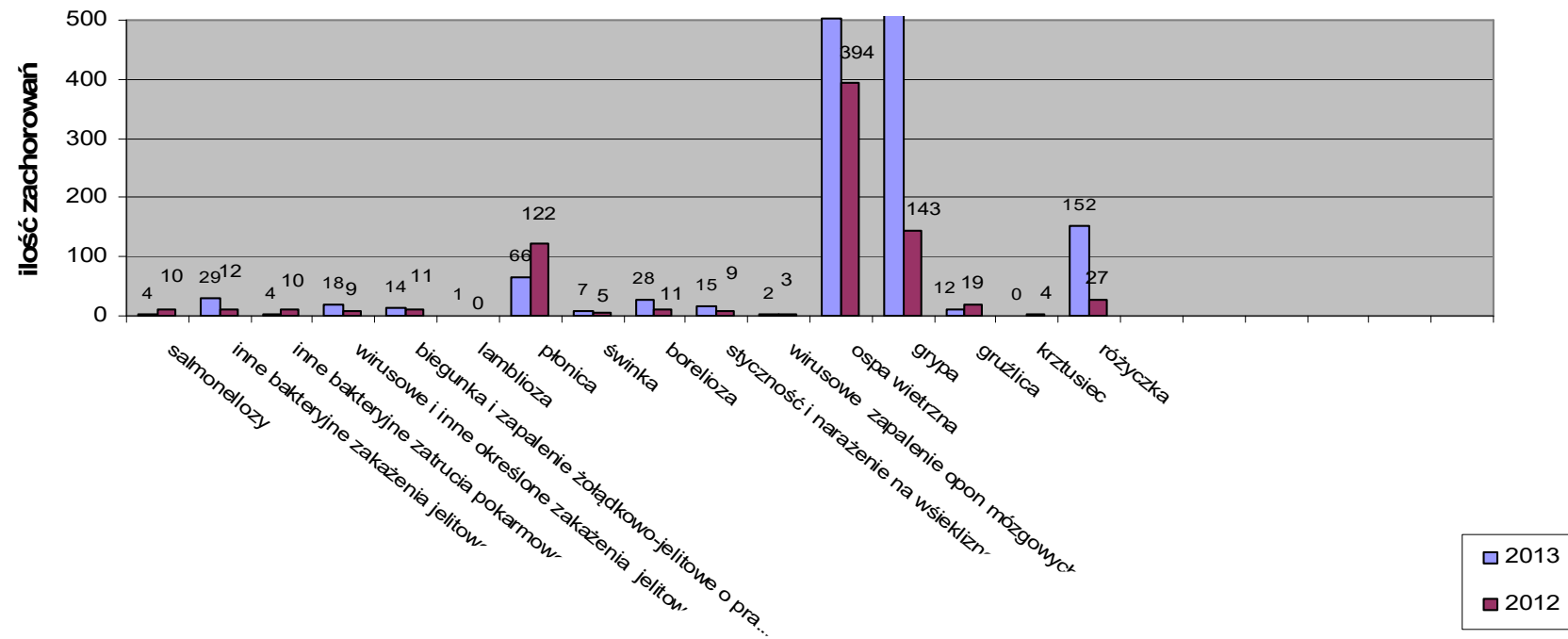
Powyższe przedstawiono na wykresie.

Szczegółowe dane o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia zawiera sprawozdanie roczne MZ-56 stanowiące załącznik nr 2.

W zakresie nadzoru nad organizacją szczepień ochronnych dzieci i młodzieży przeprowadzono kontrole punktów szczepień sprawdzając dokumentację i wykonywanie szczepień. Szczepienia były realizowane zgodnie z obowiązującymi Programem Szczepień Ochronnych.

Z inicjatywy Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyzny przeprowadzono szczepienia przeciw *Neisseria meningitidis* – zaszczepiono 249 dzieci z roczników 2007, 2006, 2004, 2003, 2002.

POWIAT RYBNICKI

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych

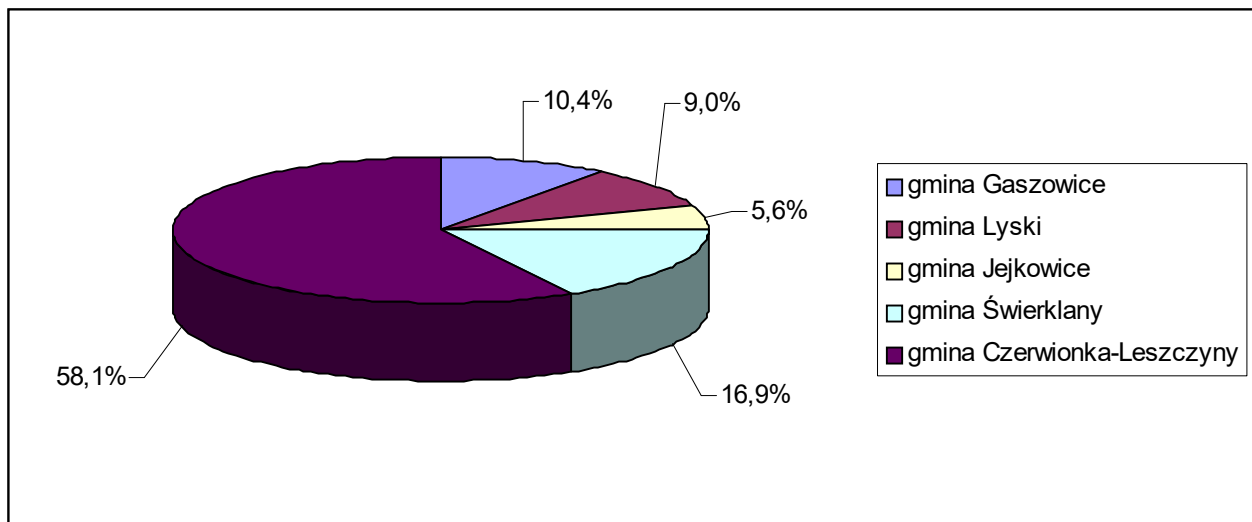
Sekcja Higieny Żywnienia, Żywności i Przedmiotów Użytku realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego, sprawując nadzór sanitarny, zapobiegawczy oraz bieżący nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, w celu zapobiegania chorobom zakaźnym.

Nadzorowane obiekty to:

- zakłady produkcji żywności tj.: piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, zakłady produkcji żurku i soli
- obiekty obrotu żywnością tj.: sklepy spożywcze, kioski, hurtownie, stoiska
- środki transportu
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte tj.: restauracje, kawiarnie, domy przyjęć okolicznościowych, pijalnie piwa lokale, gastronomiczne typu fast food
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte tj.: stołówki szkolne, przedszkolne

Pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 636 obiektów, w których przeprowadzono 440 kontroli sanitarnych, co w rozbiciu na poszczególne gminy przedstawia się następująco:

- Czerwionka-Leszczyzny - 365 obiektów / 260 kontroli
- Świerklany - 112 obiektów / 74 kontrole
- Lyski - 72 obiekty / 40 kontroli
- Gaszowice - 66 obiektów / 46 kontrole
- Jejkowice - 21 obiektów / 20 kontroli

Udział procentowy kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywnościowych w poszczególnych gminach Powiatu Rybnickiego

Podczas kontroli dokonywano oceny obiektów – w oparciu o ujednolicone arkusze klasyfikacyjne. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako „zgodny z wymaganiami”.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych nadzorowanych obiektów najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były: zły stan sanitarny ścian i sufitów, posadzek oraz sprzętu i wyposażenia, sprzedaż żywności po upływie terminu przydatności do spożycia, zatrudnianie personelu bez wymaganych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych, brak czystości i porządku, a także brak prawidłowej dokumentacji zakładu potwierdzającej prowadzenie kontroli wewnętrznej w ramach realizacji zasad tzw.: GHP/GMP/HACCP .

Wydano łącznie 48 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych usterek sanitarno-technicznych. Wydawane decyzje najczęściej dotyczyły:

- odnowienia ścian, sufitów i posadzek,
- wydzielenia miejsc na przechowywanie sprzętu porządkowego i środków myjąco-dezynfekcyjnych,
- odnowienia sprzętu i wyposażenia,
- opracowania procedur: dotyczących realizacji zasad GHP/GMP.

Osoby winne, stwierdzanych podczas kontroli uchybień sanitarnych, ukarano 15 mandatami na łączną kwotę 1950 zł.

Wskaźniki postępowania represyjnego, w rozbiciu na poszczególne gminy przedstawiają się następująco:

- Czerwionka-Leszczyny - 30 decyzji / 8 mandatów na kwotę 1300 zł.
- Świerklany - 7 decyzji / 3 mandaty na kwotę 300 zł.
- Lyski - 5 decyzje / 0 mandatów na kwotę 0 zł.
- Gaszowice - 4 decyzje / 3 mandaty na kwotę 300 zł.
- Jejkowice - 2 decyzje / 1 mandat na kwotę 50 zł.

Przeprowadzono także kontrole „akcyjne” ukierunkowane na wykonywanie poleceń Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Kontrole te związane były między innymi z koniecznością wycofywania zgłoszonych do krajowego systemu RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt) oraz RAPEX (Europejski System Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych) kwestionowanych partii środków spożywczych. W trakcie kontroli przeprowadzonych w związku z powiadomieniami przekazywanymi do PSSE w Rybniku w ramach w/w systemów nie stwierdzono kwestionowanych asortymentów.

W 2013 roku zgłoszono i rozpatrzono 3 wnioski o interwencje oraz 10 interwencji anonimowych, m.in. niewłaściwe warunki sanitarno-porządkowe, obecność w obrocie środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia, niewłaściwa jakość środka spożywczego, zanieczyszczenia biologiczne środka spożywczego. W wyniku przeprowadzonych 20 kontroli interwencyjnych i rekontroli nałożono 2 mandaty na kwotę 300 zł.

W związku ze skargą dot. zanieczyszczenia biologicznego w wyrobie cukierniczym zakupionym w sklepie będącym pod nadzorem PPIS, w ramach

urzędowej kontroli celowanej skierowano do badań przedmiotowe wyroby cukiernicze dostarczone do PSSE przez Stronę. Wyniki badanej próby były kwestionowane (obecność: żywa larwa, jaja i oprzędy mkiika próchniczka).Przeprowadzona kontrola w sklepie ,w którym klient zakupił cukierki wykazała, iż w obrocie znajdują się w/w wyroby bez oznakowania terminu przydatności do spożycia, W trakcie kontroli nie stwierdzono obecności czy śladów szkodników zarówno- latających jak i biegających. Zakład nie posiadał procedur i instrukcji dot. monitorowania szkodników. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat w wysokości 200 zł. oraz wszczęto postępowanie administracyjne. Wyroby cukiernicze bez znakowania zostały wycofane z obrotu i przekazane do utylizacji.

Przeprowadzano także kontrole sanitarne - odbiorowe (związane ze zmianą użytkownika, poszerzeniem prowadzonej działalności, zgłoszeniem nowopowstałych obiektów do użytkowania). W wyniku tych kontroli wydano 103 decyzje zatwierdzenia zakładu.

Nadzór nad jakością środków spożywczych

Jednym z zadań realizowanych w 2013 r. był pobór prób środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Próby pobrano w ramach urzędowej kontroli żywności do badań w kierunku: zanieczyszczenia fizyczne oraz w ramach monitoringu do badań w kierunku: metale pobrano do badań łącznie 16 prób.

Żadna z badanych próbek żywności nie została zdyskwalifikowana.

W celu sprawdzenia stopnia infestacji szkodnikami, w 4 z nadzorowanych piekarni, pobrano 7 prób sanitarnych tzw. zmiotki, zakwestionowaną 1 próbę sanitarną w której stwierdzono obecność żywych larw i obecności po szkodnikach. W zakładzie podjęto działania mające na celu eliminację w/w nieprawidłowości.

W nawiązaniu do pisma GIS dotyczącego „Planu pobierania próbek żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS” przeprowadzono badania tłuszczu smaźalniczego (metodą szybką) w jednym obiekcie produkcyjnym (Ciastkarnia), w kierunku badań dotyczących tłuszczów przeznaczonych do smażenia pod kątem zawartości związków polarnych. Do badania wykorzystano paski testowe Oleotest. Badane próbki nie wykazały przekroczenia w tłuszczu limitów zawartości w/w substancji zanieczyszczających, wobec powyższego nie dokonano dodatkowych badań laboratoryjnych.

Nadzór nad jakością wody oraz stanem sanitarnym obiektów użyteczności publicznej

Woda do spożycia przez ludzi dla powiatu rybnickiego pochodzi z centralnego systemu zasilania, należącego do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach (gminy: Czerwionka-Leszczyzny, Gaszowice, Świerklany, Jejkowice) oraz z ujęć podziemnych (gmina Lyski, częściowo gmina Czerwionka-Leszczyzny i częściowo gmina Gaszowice). Jej jakość na terenie powiatu w 2013 roku monitorowana była w 25-iu punktach monitoringowych na sieciach rozdzielczych oraz w 3 studzienkach magistralnych z częstotliwością wynikającą z obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z póź. zm.).

Pobrano próbki do badań dla celów pełnionego monitoringu :

a/ tzw. kontrolnego /*węższy zakres badań*/ - pobrano 72,

b/ tzw. przeglądowego /*szeroki zakres badań*/ - pobrano 17,

w których pod względem fizykochemicznym zakwestionowano: mętność 2x, stężenie żelaza 2x, stężenie manganu 3x, stężenie jonu amonowego 7x, zaś pod względem mikrobiologicznym: liczbę bakterii grupy coli 6x (w tym w 4 próbkach jedynie pojedyncze kolonie bakterii).

O ile woda pochodząca z w/w zasilania centralnego nie budziła większych zastrzeżeń, o tyle woda z niektórych ujęć podziemnych (aktualnie w ewidencji 9 ujęć lokalnych) nie odpowiadała w pełni obowiązującym wymaganiom. Zwłaszcza woda z ujęcia w Dzimierzu wykazywała utrzymujące się odchylenia od norm dla mętności, manganu, żelaza, świadczące

o problemach w funkcjonowaniu starej, wymagającej modernizacji stacji uzdatniania wody, zaś woda z ujęcia w Suminie w szczególności nie spełniała wymagania dla stężenia amoniaku. W obu przypadkach wydane są decyzje administracyjne zobowiązujące do uzyskania poprawy jakości wody.

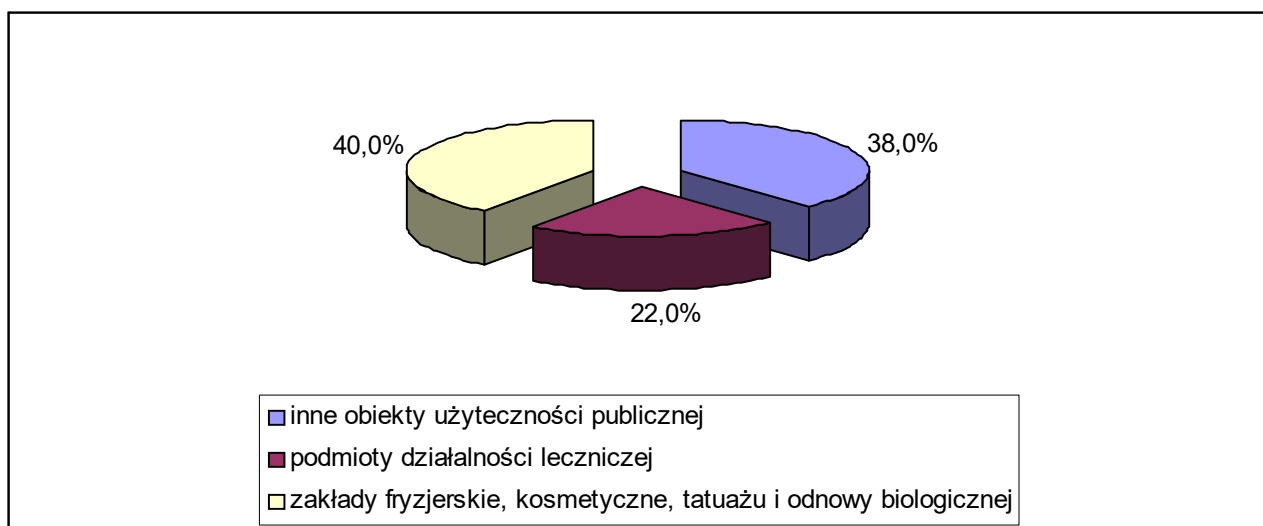
W 2013 roku rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą złej jakości wody pod względem fizykochemicznym w wodociągu zakładowym (po byłym zakładzie PKP) na terenie powiatu rybnickiego. Interwencja okazała się zasadna. Aktualny właściciel ujęcia zobowiązał się do załatwienia sprawy, co wymaga jednakże nakładu środków finansowych i czasu (stronie zorganizowano dowóz wody).

Na terenie powiatu rybnickiego w 2013 roku udostępnione były 2 baseny kąpielowe: 1 kryty i 1 odkryty – oba w Czerwionce-Leszczyznach. Woda badana była 1x na miesiąc pod względem mikrobiologicznym i nie budziła zastrzeżeń.

Tut. organ nie posiada natomiast żadnych informacji o funkcjonowaniu jakichkolwiek kąpielisk na terenie powiatu rybnickiego (chodzi o akwenty wód powierzchniowych). Należy podkreślić, że organy PIS są odpowiedzialne za prowadzenie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku w ramach kontroli urzędowej i kontrolę poprawności prowadzonej przez organizatora kąpieliska kontroli wewnętrznej. Organ PIS nie mają żadnych narzędzi prawnych do

wymuszenia na osobie fizycznej, prawnej lub innej jednostce do organizowania kąpieliska. Nie mogą również brać odpowiedzialności za wszystkie potencjalne miejsca, które w świadomości społeczności gmin mogą funkcjonować jako kąpielisko.

Ogółem w powiecie rybnickim w zakresie higieny komunalnej w obiektach użyteczności publicznej przeprowadzono 169 kontroli sanitarnych, w tym: a/ 37 kontroli podmiotów działalności leczniczej, b/ 68 kontroli zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, c/ 64 kontroli różnych innych obiektów użyteczności publicznej, takich jak obiekty noclegowe, pływalnie, obiekty sportowe, stacje paliw, ogólnodostępne place zabaw itp. W obiektach skontrolowanych nie stwierdzono nieprawidłowości; nie było decyzji, ani mandatów. Rozpatrzone 2 interwencje w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej: zakładu kosmetycznego i zakładu odnowy biologicznej, z których 1 okazała się zasadna (wydano zalecenia pokontrolne).

Udział procentowy kontroli sanitarnych w obiektach nadzorowanych przez Sekcję Komunalną i Środowiska

W lipcu ub. roku w związku z poleceniem Wojewody Śląskiego, przeprowadzono akcję pod hasłem: „Odpady komunalne – lipiec 2013”, polegającą na objęciu wzmożonym nadzorem miejsc, w których mogły pojawić się problemy z wdrożeniem nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi (osiedla, posesje, miejsca użyteczności publicznej, itp.). Dotyczyła ona również terenu powiatu rybnickiego. Stwierdzono, iż część skontrolowanych placyków gospodarczych na terenie zabudowy wielorodzinnej nie była wyposażona w gniazda segregacyjne. Stan sanitarno-higieniczny przedmiotowych miejsc nie budził zastrzeżeń.

Nadzór nad warunkami pracy i bezpieczeństwem w zakładach pracy

Liczba zakładów skontrolowanych ogółem 28, w tym w ramach kontroli sprawdzającej 5. Wydano 15 decyzji, w tym 1 decyzję zmieniającą termin wykonania na wniosek strony. Przeprowadzono ogółem 40 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W ewidencji znajduje się 19 zakładów pracy, w których występują czynniki rakotwórcze.

W 2013 r. skontrolowano 3 zakłady, w których przeprowadzono 4 kontrole, wydano 1 decyzję dotyczącą:

- założyć rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zawierającym następujące dane: wykaz procesów technologicznych i prac, w których substancje chemiczne i ich mieszaniny lub czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym są stosowane, produkowane lub występują jako zanieczyszczenie bądź produkt uboczny uwzględniając szczegółowe informacje
- założyć rejestr pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zawierający szczegółowe informacje
- przekazać właściwemu PWIS informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym według obowiązującego wzoru
- przeszkolić pracowników z zakresu ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym
- informować pracowników na bieżąco o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Czynniki rakotwórcze występujące w skontrolowanych zakładach:

- pyły drewna twardego w 1 zakładzie
- azbest w 2 zakładach

Ocena warunków pracy w zakładach, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia

Sekcja Higieny Pracy posiada w ewidencji 10 zakładów w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2013 roku skontrolowano 2 zakłady pracy. Ogółem przeprowadzono 3 kontrole. Wydano 1 decyzję.

Decyzja dotyczyła: sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i drgania mechaniczne

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami, produktami biobójczymi oraz detergentami.

W 2013 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 9 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 2 producentów.

Skontrolowano 2 zakłady, przeprowadzono ogółem 2 kontrole, decyzji nie wydano.

W 2013 roku skontrolowano 17 zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Przeprowadzono ogółem 19 kontroli, wydano 4 decyzje, które dotyczyły :

- uzyskania kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych niebezpiecznych i ich mieszanin
- sporządzenia spisu stosowanych substancji chemicznych niebezpiecznych i ich mieszanin
- zapoznania pracowników z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin
- oznakowania zgodnie z obowiązującymi przepisami zbiorników służących do przechowywania lub zawierające substancje chemiczne niebezpieczne i ich mieszaniny oraz miejsc ich przechowywania

W ewidencji znajdują się 4 podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze. W 2013 roku kontroli nie przeprowadzono.

Na terenie powiatu rybnickiego znajduje się 7 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 3. W 2013 r. przeprowadzono 1 kontrolę, decyzji nie wydano.

Choroby zawodowe.

W 2013 roku stwierdzono chorobę zawodową u 3 pracowników tj.:

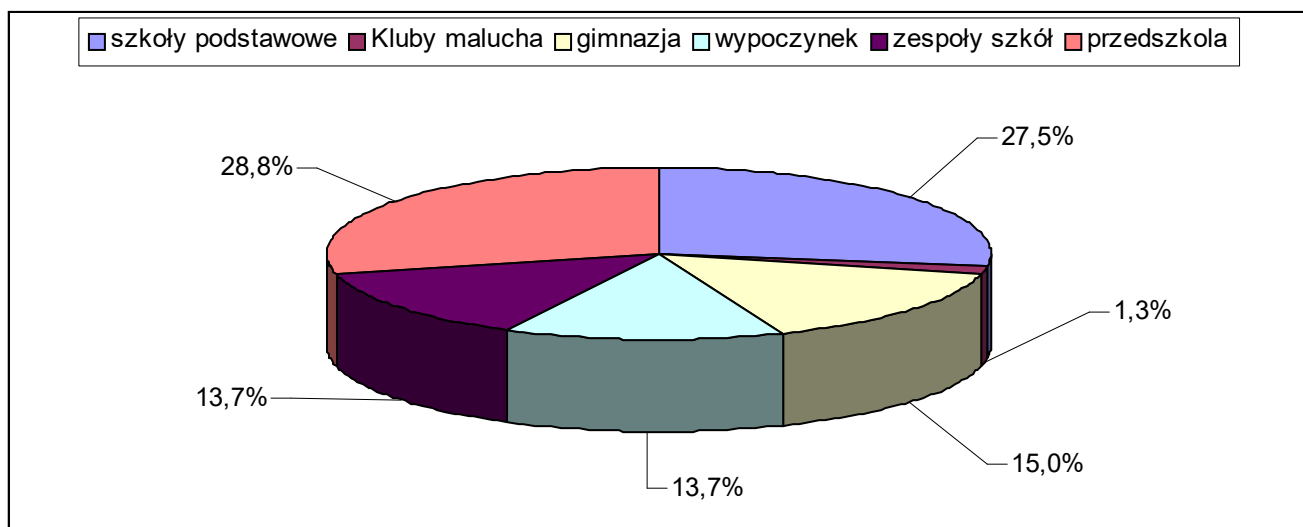
- 2 - pylice płuc
- 1 - obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo- nerwowego spowodowany hałasem.

Stwierdzone choroby zawodowe stanowią 11,5% wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku.

Ocena stanu sanitarno-higienicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych

W ramach nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w 2012 roku przeprowadzono kontrole sanitarne:

- Gmina świerklany- 11 kontroli (w tym w przedszkolach 4, szkołach podstawowych – 4, w „Klubach Malucha” – 1, w gimnazjach – 2)
- Gmina Lyski - 12 kontroli (w tym przedszkola - 2, szkoły podstawowe – 1, zespoły szkół – 5, gimnazja – 2, wypoczynek – 2)
- Gmina Gaszowice – 22 kontrole (w tym przedszkola – 6, szkoły podstawowe – 6, gimnazja – 3, wypoczynek – 7)
- Gmina Jejkowice – 8 kontroli (w tym przedszkola – 2, szkoły podstawowe – 2, gimnazja – 2, wypoczynek – 2)
- Miasto i Gmina Czerwionka-Leszczyny – 27 kontroli (w tym przedszkola – 9, szkoły podstawowe – 9, zespoły szkół – 6, gimnazja – 3).

Udział procentowy kontroli sanitarnych w poszczególnych rodzajach obiektów oświatowo-wychowawczych

Podczas kontroli sanitarnych uwzględniono wszystkie zagadnienia środowiska dziecięco-młodzieżowego:

- piaskownice zabezpieczone przed dostępem zwierząt, piasek wymieniany
- meble i sprzęt dostosowany do wzrostu uczniów (przeprowadzono ocenę 396 uczniów – nie stwierdzono nieprawidłowości)
- boiska szkolne i place zabaw w większości obiektów wyposażone w sprzęt posiadający atesty

- pracownie komputerowe wyposażone w meble dostosowane do pracy z komputerem
- wypoczynek „letni” i „zimowy” – zorganizowano półkolonie w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Gmin: Lyski, Gaszowice i Jejkowice. Podczas wypoczynku zapewniono uczestnikom atrakcyjne spędzenie wolnego czasu pod opieką wykwalifikowanej kadry. Nie odnotowano skarg.
- stan sanitarno-higieniczny placówek nie budził zastrzeżeń.

W większości obiektów na bieżąco prowadzone są drobne remonty i naprawy. W przedszkolu w Dzimierzu został przeprowadzony generalny remont sanitariatów dla dzieci – wykonano zalecenia decyzji PPIS.

W Gimnazjum w Jejkowicach oddano do użytku nową salę gimnastyczną.

W 2013 roku wydano decyzję administracyjną dotyczącą poprawy stanu technicznego w szkole podstawowej na terenie Czerwionki-Leszczyn.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Wydano następujące opinie sanitarne:

- 20 opinii w sprawie potrzeby (lub jej braku) przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko
- 3 opinie dotycząc e projektów planów zagospodarowania przestrzennego gmin
- 1 opinia w ramach strategicznej oceny uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy.

Dokonano 30 odbiorów zrealizowanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania. Większość obiektów na terenie powiatów to małe inwestycje (sklepy, lokale fryzjersko-kosmetyczne).

Na terenie Gminy Świerklany oddano do użytku zaplecze gminnego obiektu sportowego, halę montażową z zapleczem socjalnym (firma Becker Warkop).

W Czerwionce-Leszczynach rozbudowano Centrum Urody i Rehabilitacji, powstało Niepubliczne Przedszkole „Karolinka” po byłym Domu Dziecka.

W Jejkowicach zrealizowano inwestycje – sala gimnastyczna z zapleczem przy Gimnazjum.

Na wyróżnienie zasługuje powstała hala produkcyjna na terenie firmy PHU WRAZIDŁO w Suminie dysponującej nowoczesnym parkiem maszynowym, montażem urządzeń i maszyn do produkcji.

Działania Oświaty Zdrowotnej

Działalność Sekcji Oświaty Zdrowotnej była ukierunkowana na promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków i postaw prozdrowotnych wśród społeczeństwa.

Przeprowadzono szereg akcji prozdrowotnych jak:

- Bezpieczne wakacje i ferie.
- Organizacja Światowego Dnia Zdrowia.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach – 18 listopad.
- Środki zastępcze – nowe narkotyki.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia „Rzuć palenie razem z nami” – III czwartek listopada.
- Profilaktyka grypy.

Realizowano programy profilaktyczno-edukacyjne:

- Program edukacji antytytoniowej:
  - „Nie pal przy mnie proszę”. Kl. III szkół podstawowych.
  - „Znajdź właściwe rozwiązanie” Kl. IV-VI i szkół podstawowych i Kl. I-III szkół gimnazjalnych.
  - „Czyste powietrze wokół nas” – klasy 0.
  - Program antytytoniowy realizowany przy współudziale Urzędu, Policji, Straży Miejskiej „TOB3CIT - Miasta Wolne od Tytoniu”.
  - Program „Trzymaj Formę” – dla szkół podstawowych i gimnazjów.
  - Program „STOP HCV” dla szkół ponadgimnazjalnych.
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania HIV – dla szkół podstawowych i gimnazjów.
- Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych.
- Narodowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- Narodowy Program Zdrowia Psychicznego.

PSSE było współorganizatorem konferencji zdrowotnych:

- Konferencja „Zdrowe bicie serca” odbyła się w dniu 09.04.2013 r. w Państwowej Szkole Muzycznej w Rybniku, w której uczestniczyło 156 osób.
- Konferencja „Życie warte jest tego, aby przeżyć je w zdrowiu i trzeźwości” odbyła się 02.12.2013 r. w Rybnickim Centrum Kultury, w której uczestniczyło 700 osób (młodzież szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi i społeczni, nauczyciele, pedagodzy, przedstawiciele policji, służb porządkowych, medycznych, władz lokalnych).

Ponadto byliśmy współorganizatorem konkursu plastycznego i fotograficznego „Moja Akademia Dojrzałości”, którego celem była aktywizacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, a także umożliwienia im zaprzestawania swojego talentu.

Prace nagrodzone i wyróżnione zostały zamieszczone w kalendarzu na 2014 rok (nakład 200 sztuk).

Zorganizowano 11 szkoleń dla pedagogów, nauczycieli, pielęgniarek medycyny szkolnej, koordynatorów programów szkolnych o tematyce profilaktyczno-zdrowotnej.

Przeprowadzono wizytacje w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, gimnazjach, których realizowane były programy profilaktyczno-zdrowotne.

V. MIASTO ŻORY

Ocena sytuacji epidemiologicznej

W 2013 roku zachorowania na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia na terenie miasta Żory przedstawiały się następująco:

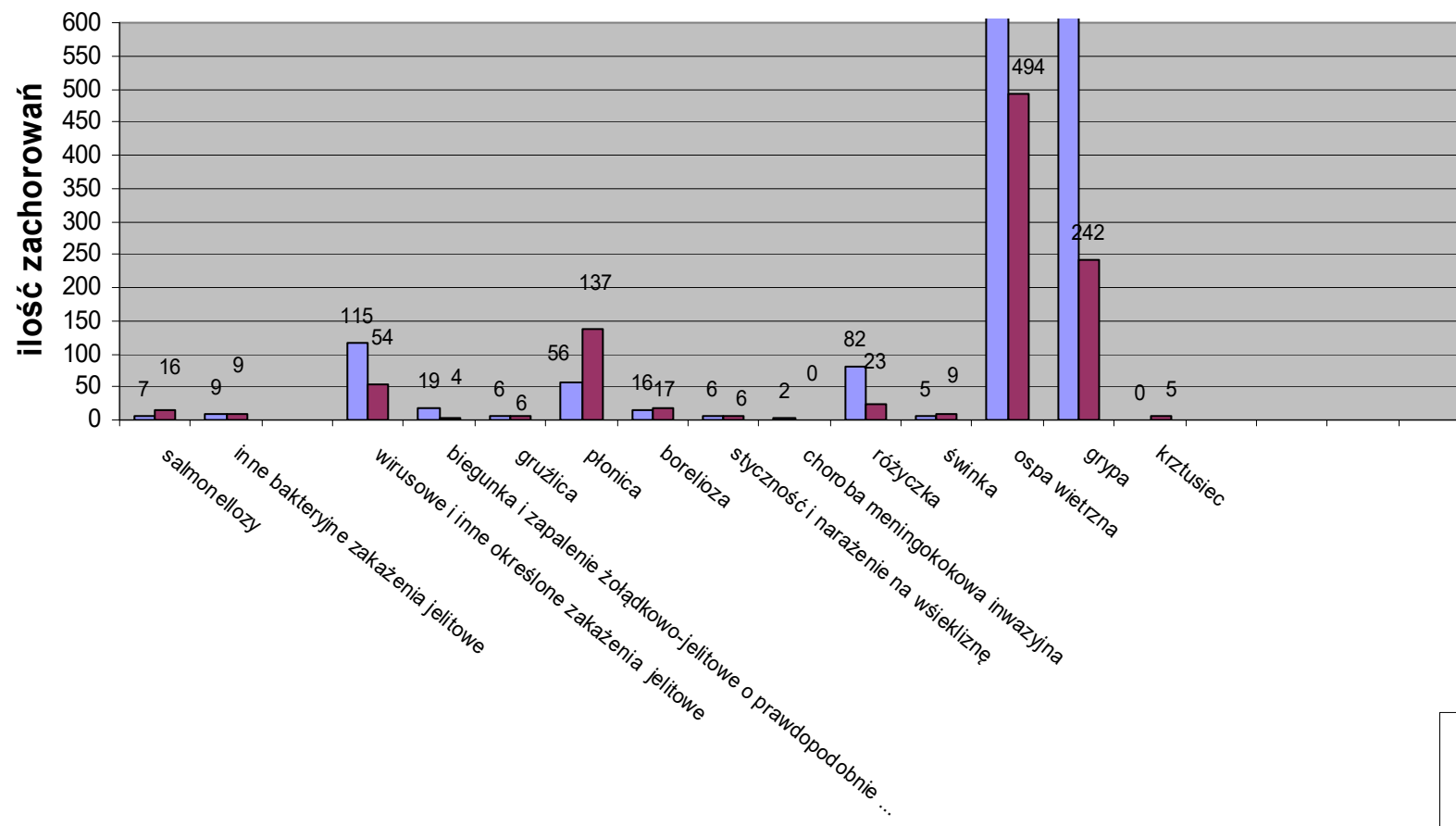
- Salmonelozy – (zatrucia pokarmowe) – 7 przypadków zachorowań, w tym 3 przypadki hospitalizowane.
W porównaniu z 2012 r. – 16 przypadków zachorowań, w tym 13 hospitalizowanych.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) – 9 przypadków zachorowań, wszystkie hospitalizowane, w tym 4 hospitalizowane przypadki u dzieci do lat 2.
W porównaniu z 2012 r. – 9 hospitalizowanych przypadków zachorowań, w tym 7 przypadków hospitalizowanych u dzieci do lat 2.
Odnotowano liczbę zachorowań pozostającą na tym samym poziomie.
- Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) – 115 przypadków zachorowań, z czego 93 przypadki hospitalizowane, w tym 76 przypadków u dzieci do lat 2, hospitalizowanych 68.
W porównaniu z 2012 r. – 54 przypadki zachorowań, wszystkie hospitalizowane, w tym 38 przypadków u dzieci do lat 2.
Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – 19 przypadków zachorowań, z czego 2 przypadki hospitalizowane, w tym 18 zachorowań u dzieci do lat 2.
W porównaniu z 2012 r. – 4 przypadki zachorowań, w tym u dzieci do lat 2.
Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Krztusiec – nie odnotowano zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 5 przypadków zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Płonica – 56 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 137 przypadków zachorowań.
Odnotowano znaczny spadek zachorowań.
- Choroba meningokokowa inwazyjna – 2 przypadki hospitalizowane.
W porównaniu z 2012 r. – nie zarejestrowano zachorowań.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Borelioza – 16 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 17 przypadków zachorowań.
Odnotowano nieznaczny spadek zachorowań.

- Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień 6 przypadków.
W porównaniu z 2012 r. – 6 przypadków.
Odnotowano ilość przypadków pozostających na tym samym poziomie.
- Ospa wietrzna – 704 przypadki zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 494 przypadki zachorowań.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Różyczka – 82 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 23 przypadków zachorowań.
Odnotowano wzrost zachorowań.
- Świnka – 5 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 9 przypadków zachorowań.
Odnotowano spadek zachorowań.
- Grypa i podejrzenia – 736 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 242 przypadki zachorowań.
Odnotowano znaczny wzrost zachorowań.
- Gruźlica – 6 przypadków zachorowań.
W porównaniu z 2012 r. – 6 przypadków zachorowań.

Powyższe przedstawiono na wykresie.

Szczegółowe dane o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach zawiera sprawozdanie MZ – 56 stanowiące zał. nr 3.

MIASTO ŻORY

1. Szpital Miejski w Żorach, ul. Dąbrowskiego 20, nie spełnia wymogów rozporządzenia – nie posiada aktualnego programu dostosowania w bieżącym roku
  - odmalowano ściany i sufity na oddziale ginekologiczno-położniczym i noworodkowym
  - przeprowadzono remont porodówki
  - 21 listopada, w dniu życzliwości uroczyście otwarto odnowioną świetlicę w Oddziale dziecięcym. Tym samym w Szpitalu Miejskim w Żorach powstał pierwszy na Śląsku i trzeci w Polsce „Pokój Życzliwości”, gdzie najmłodszy pacjenci będą mogli zapomnieć o chorobie i pobycie w szpitalu
  - zaadaptowano pomieszczenia po kuchni, powstał oddział chirurgii jednego dnia

Na bieżąco wykonywane są drobne remonty i likwidowane są usterki.

2. Klinika Chirurgii Endoskopowej Żory, ul. Bankowa 2 – obiekt nie spełnia wymogów rozporządzenia – posiada aktualny program dostosowania, w 2013 roku nie było remontów i inwestycji.
Bieżący stan higieniczno - zdrowotny nie budził zastrzeżeń.

Lecznictwo otwarte

- Powstał nowy podmiot leczniczy (filia) „HELIMED” świadczący usługi w zakresie radiologii
- w trakcie remontu jest NZOZ „MEDYK” Żory, os. Ks. Władysława 27.

Kontrolowane obiekty Indywidualnych Praktyk Lekarskich nie budziły większych zastrzeżeń.

Z inicjatywy Urzędu Miasta Żory na terenie miasta Żory przeprowadzono profilaktyczne akcje szczepień przeciw *Neisseria meningitidis* – zaszczepiono 387 dzieci z rocznika 2011 oraz przeciw brodawczakowi ludzkiemu HPV – zaszczepiono 260 dziewczynek z roczników 2000 i 2001.

Kontrole w punktach szczepień nie wykazały nieprawidłowości – szczepienia realizowane były zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, dokumentacja prawidłowa.

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia-żywnościowych

Sekcja Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku w ramach wypełniania obowiązków nałożonych ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego, sprawując nadzór sanitarny, zapobiegawczy oraz bieżący nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, w celu zapobiegania chorobom zakaźnym.

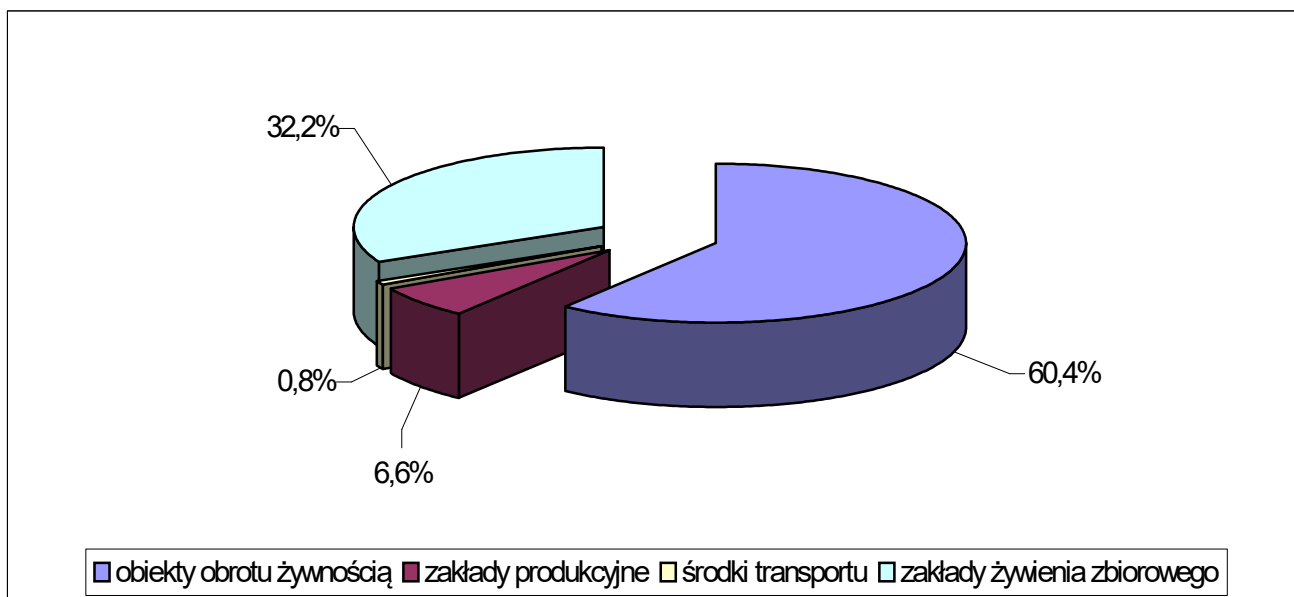
Nadzorowane obiekty to:

- zakłady produkcji żywności tj.: piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie lodów, zakłady konfekcjonujące kawę i zabielać do kawy, przetwórnice owocowo-warzywne
- obiekty obrotu żywnością tj.: sklepy spożywcze, kioski, hurtownie, stoiska
- środki transportu
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte tj.: restauracje, kawiarnie, domy przyjęć okolicznościowych, pijalnie piwa lokale, gastronomiczne typu fast food
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte tj.: stołówki szkolne, przedszkolne bloki żywieniowe: szpitali, domów pomocy społecznej.
- obiekty obrotu artykułami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz obiekty obrotu kosmetykami

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów był oceniany zgodnie z jednolitymi procedurami, obowiązującymi w całym kraju.

Pod nadzorem znajdowało się 574 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w których przeprowadzono 437 kontroli sanitarnych w tym: 29 w zakładach produkcyjnych, 264 w obiektach obrotu żywnością, 141 w zakładach żywienia zbiorowego, 3 w środkach transportu, obrotu kosmetykami (1 kontrola).

Podczas kontroli dokonywano 176 ocen obiektów w oparciu o ujednoczone arkusze klasyfikacyjne. Żadnego z kontrolowanych obiektów nie oceniono jako „niezgodny”, podobnie jak w roku ubiegłym.

Udział procentowy kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowych

Ponadto podczas oceny stanu sanitarnego najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były: brak porządku i czystości na zapleczu zakładów, zły stan techniczny pomieszczeń (posadzek, ścian i sufitów) oraz sprzętu i wyposażenia, stwierdzenie obecności insektów, brak prawidłowej dokumentacji zakładu potwierdzającej prowadzenie kontroli wewnętrznej w ramach realizacji zasad tzw.: GHP/GMP/HACCP.

Wydano łącznie 57 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych usterek sanitarno-technicznych. Wydawane decyzje najczęściej dotyczyły:

- odnowienia ścian, sufitów i posadzek,
- odnowienia sprzętu i wyposażenia,
- opracowania procedur: dotyczących realizacji zasad GHP/GMP/HACCP
- dokonanie zabiegów dezynsekcji w zakładzie

Wydano 1 decyzję unieruchomienia zakładu małej gastronomii z powodu rażącego stanu sanitarno-technicznego, braku wykonania wcześniejszych decyzji nakazowych oraz pojawieniem się insektów. W/w postępowanie skutkowało wydaniem decyzji o wycofaniu zatwierdzenia zakładu. W miesiącu listopadzie zakład zaprzestał prowadzenia działalności.

Wydano 3 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu: smarowideł, smalcu, przetworów mięsnych typu: bigos, leczo, fasolka po bretońsku; pasztetu, konfitury z aronii, krokietów z kapustą i grzybami, obwarzanki tradycyjne, salcesonu w batonie, mielonki w batonie będące po terminie przydatności do spożycia oraz szynki, frankfuterek, krokietów luzem, szynki, kiełbasy białej, krupnioka, kiełbasy różne, oscypki, sery domowe będące bez oznakowania, a wyprodukowanych przez hurtownię wędlin. Produkty te zostały

przygotowane w zakładzie nie posiadającym zatwierdzenia w zakresie produkcji, w anty-sanitarnych warunkach. Wydano 1 decyzję nakazującą zaprzestania prowadzenia działalności w hurtowni w zakresie: produkcji środków spożywczych oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych w asortymencie, którego nie obejmowała decyzja zatwierdzająca zakład.

Na stoisko mięsno – wędliniarskie wydano 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu: krupnioka, kaszanki, salcesonu ozorkowego, kabanosów, kiełbasy, szynki, boczku grillowanego, schabu dworskiego nie posiadających oznakowania.

Do WSSE w Katowicach zawnioskowano o ukaranie z art. 103 Ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25.08.2006 r. (t.j. Dz. U. z 2010 r. nr 136 poz. 914 z późn. zm.:

- 1 hurtowni wędliniarskiej – w związku z samowolnym poszerzeniem działalności o produkcję środków spożywczych, a także wprowadzaniem do obrotu wędlin, przetworów mięsno – wędliniarskich nieoznakowanych bądź oznakowanych nieprawidłowo.
- 1 straganu warzywniczego - w związku z prowadzeniem samowolnie poszerzonej działalności o kiszonki
- 1 piekarni – w związku z samowolnym poszerzeniem działalności o produkcję bułki tartej.

Za uchybienia sanitarno–porządkowe nałożono 30 mandatów karnych na łączną kwotę 4.950 zł. odnotowując tym samym znaczące zwiększenie wysokości nakładanych kar.

Zdecydowanie najwięcej mandatów nałożono na pracowników sklepów spożywczych.

Przeprowadzono kontrole „akcyjne” ukierunkowane na wykonywanie poleceń Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Kontrole te związane były między innymi z koniecznością wycofywania zgłoszonych do krajowego systemu RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt) oraz RAPEX (Europejski System Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych) kwestionowanych partii środków spożywczych. W trakcie kontroli przeprowadzonych w związku z powiadomieniami przekazywanymi do PSSE w Rybniku w ramach w/w systemów, nie stwierdzono kwestionowanych asortymentów w obrocie.

W 2013 roku zgłoszono i rozpatrzono łącznie 22 interwencje (w tym 6 wniosków o interwencje oraz 16 interwencji anonimowych), zgłaszające nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarnego i technicznego, a także niewłaściwej jakości artykułów spożywczych i jakości serwowanych potraw. Przeprowadzono 33 kontrole interwencyjne i rekontrole w wyniku których nałożono 13 mandatów karnych na łączną kwotę 1850 zł., wydano decyzje nakazujące oraz zalecenia doraźne.

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów użytku przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wywożonych

zagranicę przeprowadzono 144 kontrole dokonując oględzin oraz sprawdzenia dokumentacji 144 partii środków spożywczych, w następstwie czego wydano 144 świadectwa eksportowe.

Wystawione świadectwa eksportowe dotyczyły produktów firm:

- „Mokate” w Żorach – tj.: zabielać do kawy, cappuccino, spieniacze, napoje kawowe i czekoladowe, kawa rozpuszczalna. Produkty te wywożono do krajów tj.: Turcja, Syria, Arabia Saudyjska, Chiny, Indonezja i Filipiny.
- „Instanta” w Żorach – tj.: kawa rozpuszczalna. Produkty te wywożono do krajów tj.: Katar, Ekwador, Turcja, Chiny, Maroko, Kolumbia, Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie.

W ramach sprawowania nadzoru zapobiegawczego przeprowadzono kontrole sanitarne - odbiorowe (związane ze zmianą użytkownika, poszerzeniem prowadzonej działalności, zgłoszeniem nowopowstałych obiektów do użytkowania). W wyniku tych kontroli wydano 106 decyzji zatwierdzających zakład. Dodatkowo wydano 3 decyzje warunkowego zatwierdzenia zakładu w związku z brakiem dokumentacji GHP/GMP/HACCP oraz 1 decyzję wycofania zatwierdzenia zakładu, z uwagi na rażący stan sanitarno-techniczny oraz brak wykonywania nakazów wcześniejszych decyzji.

W zakresie nadzoru nad kosmetykami oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, przeprowadzono 1 kontrolę, nie stwierdzając nieprawidłowości.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobierano próby środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Łącznie pobrano 30 prób.

W celu oceny obecności metali (Pb, Cd, Hg, Zn) pobrano 19 prób w grupach produktów takich jak:

- warzywa - 2 próby,
- owoce – 5 prób,
- grzyby – 2 próby,
- mleko i przetwory mleczne – 2 próby,
- ryby, owoce morza i ich przetwory – 2 próby,
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 4 próby,
- wody - 2 próby.

Pozostałe próby pobrano w celu określenia:

- zanieczyszczeń fizycznych: 3 próby (cukier i orzechy),
- zanieczyszczeń biologicznych: 5 prób (owoce i ziarna roślin oleistych)
- oceny sensorycznej: 1 próba (tłuszcze roślinne),
- obecności formaldehydu w kosmetykach: 2 próby.

Nie kwestionowano żadnej z w/w prób.

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej i jakością wody

W 2013 roku Sekcja HKiŚ PSSE w Rybniku sprawowała bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny komunalnej i środowiska kontrolując przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w odniesieniu do:

- urzędzeń do zaopatrywania w wodę i jakości wody do spożycia przez ludzi,
- wód wykorzystywanych do kąpieli i rekreacji,
- podmiotów działalności leczniczej,
- obiektów użyteczności publicznej, w tym w szczególności:
  -) obiektów usługowych (hotelarskich, kosmetycznych, fryzjerskich, odnowy biologicznej itp),
  -) środków transportu,
  -) innych obiektów użyteczności publicznej (jak ustępy publiczne, baseny kąpielowe, dworce, obiekty kulturalno-widowiskowe itd),.

Ponadto dokonywano czynności takich jak:

- wydawanie zezwoleń, opinii na wnioski stron lub urzędów,
- wykonywanie dodatkowych czynności kontrolnych,
- rozpatrywanie interwencji, skarg i wniosków.

Miasto Żory zaopatrywane jest w wodę do spożycia przez ludzi z ujęcia wód powierzchniowych w Goczałkowicach za pośrednictwem sieci magistralnej, należącej do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S. A. w Katowicach. Część terenu miasta Żory zasilana jest w wodę z ujęcia głębinowego w Żorach-Roju. Jakość wody przeznaczonej do spożycia w 2013r. kontrolowana była przez tut. organ PIS w 8-iu punktach usytuowanych w różnych miejscach miejskiej sieci wodociągowej, administrowanej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żorach oraz w 2 studzienkach usytuowanych na sieciach magistralnych Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów, którymi woda podawana jest na obszar Żor.

Na przestrzeni całego minionego roku z terenu miasta Żory przedstawiciele tut. organu pobrali :

- w ramach tzw. *monitoringu kontrolnego /węższy zakres badań/* – 39 próbek do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych; 2 próbki wody wykazały odchylenia od obowiązujących norm rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z póź. zm.) tj. jedna dla stężenia żelaza, druga pod względem mikrobiologicznym; rekontrole wykazały poprawę stanu wody;
- w ramach tzw. *monitoringu przeglądowego /szeroki zakres badań/* – 6 próbek do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych (w jednej stwierdzono nieznaczne odchylenie od normy dla mętności).

W 2013 roku PWiK Sp. z o.o. w Żorach systematycznie informowało tut. organ o wszelkich awariach wodociągowych na terenie miasta. Interwencji dotyczących jakości wody w tut. Stacji nie odnotowano. Na przestrzeni całego roku otrzymywano też na bieżąco od PWiK Sp. z o.o. w Żorach powiadomienia o zamiarze odcięcia dostaw wody osobom fizycznym lub firmom w związku z nieregulowaniem rachunków za wodę, proponując, zgodnie z ustawą

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zastępczy punkt poboru wody.

Ponadto tut. organ na bieżąco otrzymywał od PWiK Sp. z o.o. w Żorach, zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem, wyniki z badań wody do spożycia wykonywanych przez w/w przedsiębiorstwo w ramach kontroli wewnętrznej, do której ustawowo jest zobowiązane.

Zarówno wyniki badań własnych, o których mowa wyżej, jak i wyniki kontroli wewnętrznej PWiK Sp. z o.o. w Żorach umieszczane były, jak co roku, w prowadzonej przez tut. organ bazie danych EXCEL WODA, służącej zarówno ich raportowaniu do Unii Europejskiej, jak i wykorzystywaniu do sporządzania bieżących sprawozdań, raportów czy ocen.

W 2013 roku kontynuowano zadanie polegające na pełnieniu nadzoru nad ciepłą wodą użytkową w zakresie obecności pałeczek Legionella sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego, a także zakładach lecznictwa zamkniętego. Do kontroli w tym zakresie z terenu Żor wytypowano 4 obiekty (łącznie ilość pobranych próbek:12). Pałeczki Legionella, jeśli występują w instalacji wody ciepłej, mogą spowodować u ludzi groźne zapalenie płuc lub tzw. gorączkę Pontiac. W wodzie ciepłej obiektów skontrolowanych w Żorach nie stwierdzono żadnych przekroczeń w tym zakresie

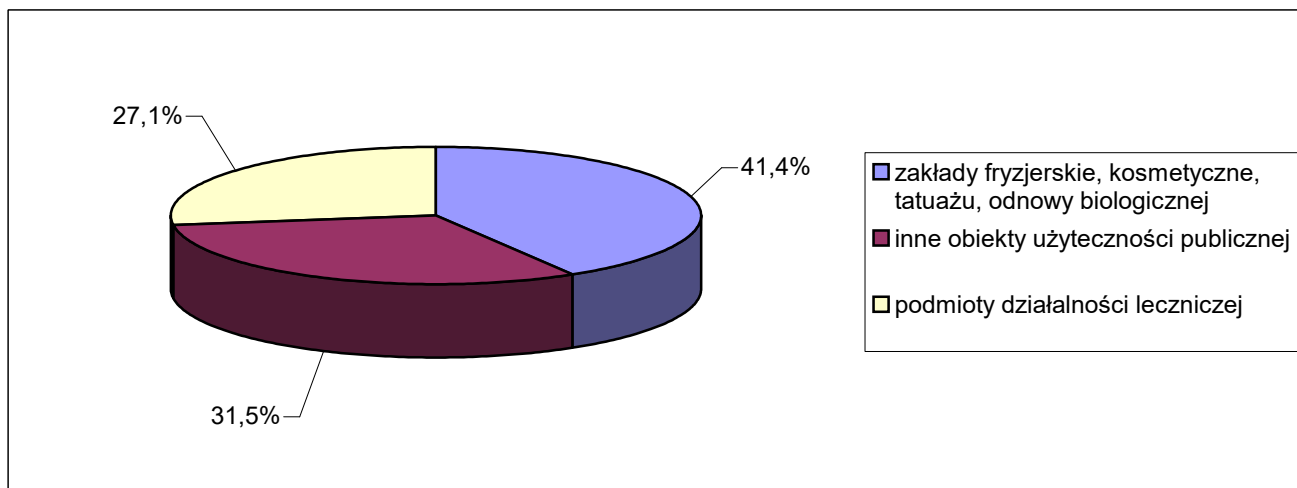
Jakość wody wykorzystywanej do kąpieli na terenie m. Żory kontrolowana była na przestrzeni całego minionego roku w basenie krytym- Parku wodnym Aquarion przy ul. Wodziszawskiej oraz w sezonie letnim, w basenie odkrytym, zlokalizowanym w dzielnicy Rój.

Woda w ww obiektach w badanym zakresie (= tj. wykonywanym aktualnie w ramach nadzoru sanitarnego, wyłącznie mikrobiologicznym zakresie badań) nie budziła zastrzeżeń.

Tut. organ w ub. roku nie otrzymał żadnej informacji o funkcjonowaniu jakiegokolwiek kąpieliska (=akwenu wód powierzchniowych) na terenie miasta Żory. Należy podkreślić, że organy PIS są odpowiedzialne za prowadzenie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku w ramach kontroli urzędowej i kontrolę poprawności prowadzonej przez organizatora kąpieliska kontroli wewnętrznej. Organy PIS nie mają żadnych narzędzi prawnych do wymuszenia na osobie fizycznej, prawnej lub innej jednostce do organizowania kąpieliska. Nie mogą również brać odpowiedzialności za wszystkie potencjalne miejsca, które w świadomości społeczności miasta mogą funkcjonować jako kąpielisko.

Na terenie m. Żory łącznie w 2013 roku przeprowadzono 140 kontroli sanitarnych obiektów w zakresie higieny komunalnej, w tym: a/ 38 kontroli podmiotów działalności leczniczej, b/ 56 kontroli zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, c/ 46 kontroli innych obiektów, takich jak: ustępy publiczne, pływalnie, obiekty świadczące usługi hotelarskie, stacje paliw, obiekty sportowe, obiekty kulturalno-widowiskowe, place zabaw, targowiska itd. Nie stwierdzono nieprawidłowości odnośnie stanu sanitarno-higienicznego czy technicznego skontrolowanych obiektów, poza jedynym przypadkiem dotyczącym złego stanu technicznego części pomieszczeń podmiotu leczniczego, w związku z czym wydano decyzję

nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Rozpatrzono 2 interwencje dotyczące złych warunków sanitarnych w zakładzie fryzjerskim i zakładzie kosmetycznym z terenu miasta Żory. Interwencje okazały się bezzasadne.

Udział procentowy kontroli sanitarnych w obiektach nadzorowanych przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska

Wiele obiektów z terenu m. Żory zasługuje na wyróżnienie pod względem sanitarno-techniczno-porządkowym, jak np. pływalnia kryta, Miasteczko Westernowe czy Sport-Klinika przy ul. Bankowej. Niekorzystny obraz przedstawia opuszczony, zdewastowany budynek dworca kolejowego w Żorach. Należy domniemywać, iż z chwilą uregulowania istotnych w tej sprawie kwestii również to miejsce zostanie właściwie urządzone. Generalnie przestrzeń publiczna miasta ulega postępującym, korzystnym przeobrażeniom, zauważalnym mimo trwających w minionym roku intensywnych prac w zakresie kompleksowego uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej miasta.

W lipcu ub. roku w związku z poleceniem Wojewody Śląskiego, przeprowadzono akcję pod hasłem: „Odpady komunalne – lipiec 2013”, polegającą na objęciu wzmożonym nadzorem miejsc, w których mogły pojawić się problemy z wdrożeniem nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi (osiedla, posesje, miejsca użyteczności publicznej, itp.). Dotyczyła ona także miasta Żory. Stwierdzono, iż część skontrolowanych placyków gospodarczych na terenie zabudowy wielorodzinnej miasta była w trakcie wyposażania w gniazda segregacyjne. Stan sanitarno-higieniczny przedmiotowych miejsc nie budził zastrzeżeń.

Ponadto w lipcu ub. roku współuczestniczono w akcji polegającej na doraźnych kontrolach stanu sanitarnego podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń zdrowotnych z zakresu radiodiagnostyki (głównie realizujących zabiegi tomografii komputerowej oraz rezonansu magnetycznego z dożylnym podaniem kontrastu). Skontrolowano 1 podmiot leczniczy – nie stwierdzono zaniedbań

Nadzór nad warunkami pracy i bezpieczeństwem w zakładach pracy

Liczba skontrolowanych zakładów ogółem - 41 , w tym w ramach kontroli sprawdzającej 21. Ogółem przeprowadzono 56 kontroli. Wydano 30 decyzji, w tym 20 decyzji zmieniających termin wykonania na wniosek strony.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Sekcja Higieny Pracy posiada w ewidencji 12 zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze.

W 2013 roku skontrolowano 1 zakład, w którym w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracuje 5 osób. Ogółem przeprowadzono 1 kontrolę, wydano 1 decyzję dotyczącą przekazywania właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym według obowiązującego wzoru.

Czynnik rakotwórczy występujący w skontrolowanym zakładzie: azbest

Ocena warunków pracy w zakładach, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia

Sekcja Higieny Pracy posiada w ewidencji 13 zakładów w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2013 r. skontrolowano 7 zakładów pracy. Ogółem przeprowadzono 9 kontroli. Wydano 4 decyzje w tym 3 decyzje zmieniające termin wykonania.

Decyzje dotyczyły:

- obniżenia stężenia pyłów, do obowiązujących normy
- sporządzić i wprowadzić w życie program działań organizacyjno technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i drgania mechaniczne

Na skutek podjętych działań technicznych i organizacyjnych podjętych przez pracodawcę zlikwidowano przekroczenia:

- stężenia pyłów w 1 zakładzie dla 5 osób
- hałasu w 1 zakładzie dla 6 osób

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami, produktami biobójczymi oraz detergentami.

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 18 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 6 producentów.

Kontrole przeprowadzono w 4 obiektach, ogółem przeprowadzono 7 kontroli.

Ponadto skontrolowano 11 zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Przeprowadzono ogółem 12 kontroli, wydano 1 decyzję.

Decyzja dotyczyła :

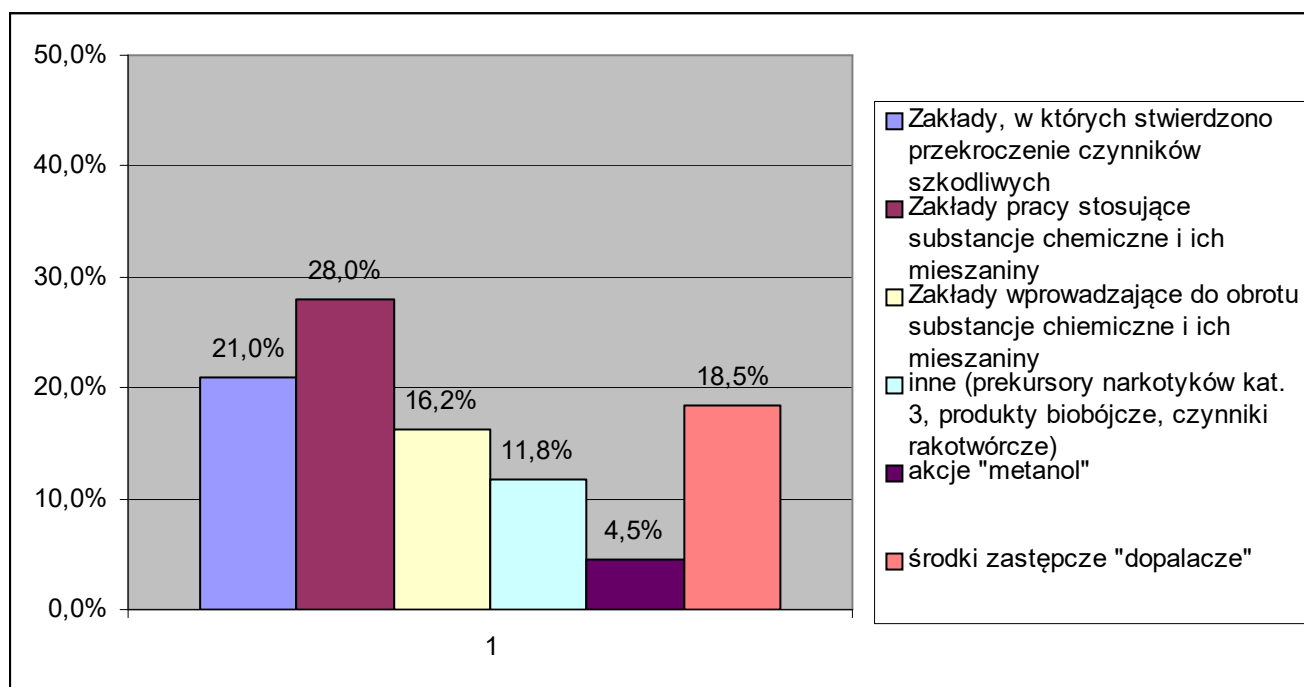
- uzyskania kart charakterystyk stosowanych substancji chemicznych niebezpiecznych i ich mieszanin
- zapewnienia pracownikom dostępu do informacji zawartych w kartach charakterystyki
- sporządzenia spisu stosowanych preparatów niebezpiecznych.

Na terenie Miasta Żory znajduje się 1 podmiot produkujący detergenty. W 2013 roku kontroli nie przeprowadzono.

W ewidencji znajduje się 1 producent produktów biobójczych oraz 4 podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze. W 2013 r. przeprowadzono 2 kontrole, decyzji nie wydano.

Na terenie Miasta Żory znajduje się 7 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 3. W 2013 roku przeprowadzono 2 kontrole podmiotów. Decyzji nie wydano.

W 2013 roku przeprowadzono kontrole w związku z prowadzoną akcją „metanol”. Skontrolowano 2 dystrybutorów wprowadzających do obrotu mieszaniny zawierające metanol. Przeprowadzono 2 kontrole. Decyzji nie wydano.

Udział procentowy kontroli sanitarnych w zakładach pracy nadzorowanych przez Sekcję Higieny Pracy

Choroby zawodowe.

W 2013 roku chorobę zawodową stwierdzono u 3 pracowników:

- 2 – pylice płuc górników kopalń
- 1 – chorobę zakaźną lub pasożytnicza albo jej następstwa (bolerioza)

co stanowi 11,5 % wszystkich chorób zawodowych stwierdzanych przez PPIS w Rybniku.

Nadzór nad środkami zastępczymi tzw. „dopalaczami”.

W 2013 r. w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi przeprowadzono 8 kontroli w obiekcie przy ul. Boryńskiej 30 w Żorach. Kontrole przeprowadzono u 2 podmiotów gospodarczych.

Wydano ogółem 8 decyzji administracyjnych, w tym:

- 2 decyzje wstrzymujące wprowadzanie do obrotu oraz zatrzymujące produkty, co do których zachodziło uzasadnione podejrzenie, iż mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi oraz nakazujące zaprzestania działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania do obrotu zakwestionowanych produktów,
- 1 decyzję dotyczącą zaprzestania prowadzenia działalności (zamknięcie obiektu);
- 1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu produktów oraz nakazującą ich zniszczenie,
- 2 decyzje płatnicze;
- 2 decyzje nakładających karę pieniężną na podstawie art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;

W wyniku przeprowadzonych kontroli zatrzymano ogółem 180 sztuk produktów oraz pobrano 9 prób do badań. Na podstawie przeprowadzonych badań ich bezpieczeństwa stwierdzono, że w badanych próbkach znajdują się analogi strukturalne substancji wymienionych w załączniku do ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii m.in.: UR 144, 3, 4-DMMC, pentedron. Wszystkie te substancje wykazują działanie psychoaktywne i produkty zawierające te substancje są zaklasyfikowane jako środki zastępcze, mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

O powyższym fakcie została powiadomiona Prokuratura Rejonowa w Żorach.

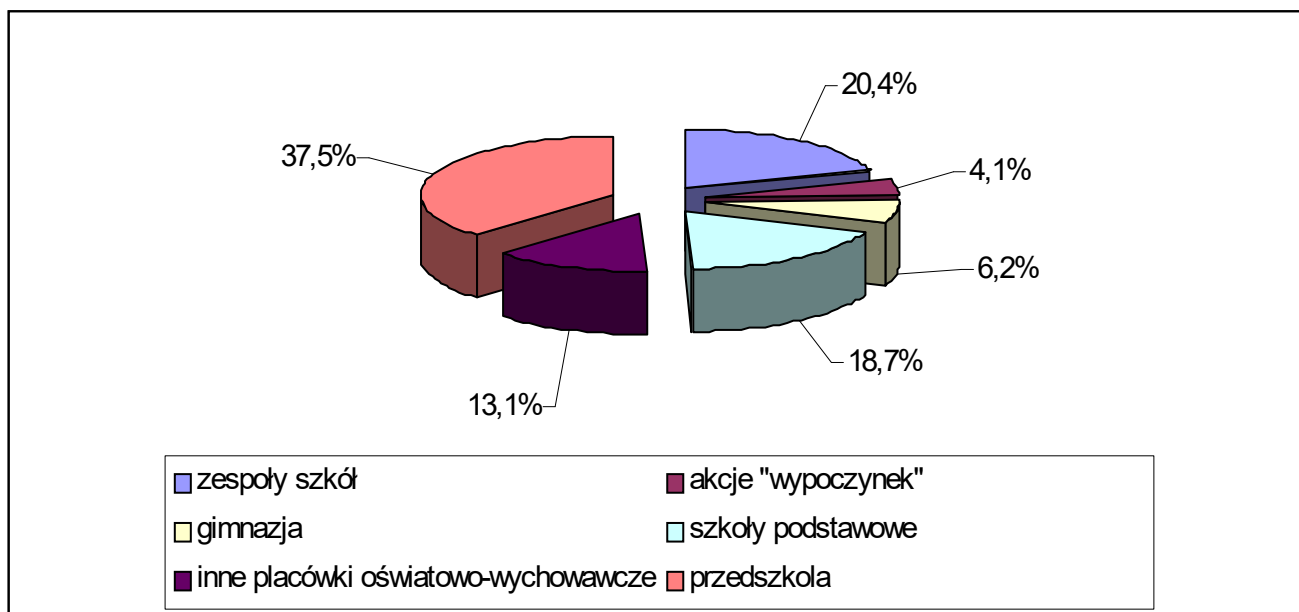
Wszystkie kontrole zostały przeprowadzone w asyście funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Żorach.

Wystosowano pismo do podległych placówek służby zdrowia o bieżące zgłaszanie przypadków zatrucić środkami zastępczymi.

Ocena placówek oświatowo-wychowawczych

W roku 2013 przeprowadzono na terenie miasta 48 kontroli sanitarnych w tym: przedszkola - 18, szkoły podstawowe - 9, gimnazjum - 3, zespoły szkół 10, szkoła muzyczna- 1 wypoczynek - 2, żłobek - 1 inne - 3, szkoły wyższe - 1. Kontrole nie wykazały żadnych rażących nieprawidłowości i zaniedbań.

Udział procentowy kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych

Żory są miastem, które stwarza dzieciom i młodzieży przyjazne zdrowiu środowisko szkolne i przedszkolne. Należy wspomnieć, że władze Żor nie zapominają o dzieciach z rodzin ubogich – każdego roku organizują półkolonie w ośrodku MOSIR Organizatorzy zapewniają ciekawy program zajęć oraz fachową opiekę wychowawczą. W roku 2013 MOK zorganizował wypoczynek w miejscu zamieszkania. Większość szkół i przedszkoli jest malowana i remontowana w okresie wakacji letnich a jeżeli zdarzy się potrzeba to i w okresie ferii zimowych .

Działania pracowników sekcji ONS/HDiM ukierunkowane były na ochronę zdrowia dzieci i młodzieży przed wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych. Co roku obserwuje się poprawę warunków nauczania , wychowania oraz bezpieczeństwa dzieci. Przeprowadzając ocenę stanu sanitarnego placówek przedszkolnych stwierdzono, iż z placów zabaw zostały wycofane urządzenia bez atestu. Meble i sprzęt nabywane przez placówki oświatowe posiadają odpowiednie atesty, certyfikaty co świadczy jak ważne dla dyrekcji placówek jest posiadanie sprzętu bezpiecznego dla zdrowia. Dokonano oceny warunków zdrowotnych w szkolnych pracowniach i klasopracowniach komputerowych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych

w monitory ekranowe. Ustalono, iż we wszystkich szkołach podstawowych, gimnazjach i zespołach szkół zapewniona jest opieka medyczna nad dziećmi i młodzieżą. W jednej placówce oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów - 86 uczniów siedziało prawidłowo.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Na wniosek Prezydenta Miasta Żory Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku zaopiniował pozytywnie 1 projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żory, w związku z prowadzonym przez ten organ dla tego dokumentu postępowaniem dot. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W opinii tej tut. Inspektor zastrzegł szereg warunków, które powinny być uwzględnione w projekcie tego dokumentu, w celu właściwego rozstrzygnięcia o sposobie przeznaczenia poszczególnych terenów w planie miejscowym, który będzie przedmiotem późniejszego wniosku. Przyczyni się to również do wyeliminowania ewentualnych uciążliwości i szkodliwości środowiskowych, zagrażających zdrowiu ludzi zamieszkujących na obszarze opracowania oraz do zachowania ładu przestrzennego i odpowiedniego stanu sanitarno – higienicznego na tym terenie.

Dla 10 inwestycji realizowanych na terenie miasta Żory, tutejszy Inspektor wydał stanowiska, w formie opinii, gdyż wymagały one przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, a dotyczyły one konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia oceny ich oddziaływania na środowisko. Między innymi to:

budowa sieci kanalizacyjnej oraz przepompowni w Żorach,

- modernizacja i remont istniejącej oczyszczalni ścieków w Żorach przy ul. Wodociągowej 10,
- budowa hali produkcyjno- magazynowej ,w celu uruchomienia produkcji plastikowych części wyposażenia samochodów, Nifco Korea Poland w Żorach ul. Wygoda 8,
- budowa kotła termo olejowego w systemie ORC i turbogeneratorsa, o mocy elektrycznej ok. 710 kW w Żorach przy ul. Bocznej,
- Dziki Kanion - teren rekreacji i wypoczynku z rollercoasterem w hali, 2 budynki z pomieszczeniami rozrywkowymi, 2 karuzele, park linowy oraz elementy małej architektury w Żorach przy ul. Katowickiej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku uzgodnił 1 projekt pod kątem wymagań sanitarnych inwestycji, realizowanej na terenie miasta Żory. Było to zamierzenie inwestycyjne dot. zmiany sposobu użytkowania części obiektu budowlanego z przeznaczeniem na gabinet protetyki dentystycznej tzw. „Laboratorium protetyki dentystycznej”, w technologii stosuje się bardzo nowoczesny materiał jakim jest cyrkon, charakteryzujący się dużą wytrzymałością.

Przeprowadzono 44 odbiory zrealizowanych obiektów, na podstawie pozwoleń na budowę lub zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania w organie administracji architektoniczno – budowlanej, w oparciu o uzgodnioną dokumentację pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, pod kątem zgodności ich wykonania z projektami i obowiązującymi przepisami oraz przeprowadzono 5 kontroli, podczas których stwierdzono nieprawidłowości wynikające z naruszenia przepisów sanitarnych. Na wyróżnienie zasługują:

- realizowany obiekt przez Gminę Żory w ramach II-go etapu inwestycji- sala gimnastyczna wraz z łącznikiem przy Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 6 przy ul. Pszczyńskiej 81 w Żorach, oraz w ramach

- I-go etapu - pomieszczenia przedszkolne, sale lekcyjne i pomieszczenia kuchenne przy tym Zespole,
- Zespół Chirurgii Jednego Dnia, mieszczący się w pomieszczeniach usytuowanych na parterze budynku Szpitala Miejskiego w Żorach przy ul. Dąbrowskiego 20,
  - rozbudowa Zakładu Tłocznii Profili Aluminiowych „Extral” w Żorach ul. Wygoda 2,
  - budynek produkcyjny, z zapleczem socjalno- biurowym w Żorach ul. Boczna 8, na terenie Żorskiego Parku Przemysłowego,
  - Poradnia Dietetyczna w Żorach, Aleja Wojska Polskiego 3,
  - dopuszczono do eksploatacji zastosowaną nową technologię uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa hydroforni na os. Pawlikowskiego w Żorach”.

Warto zaznaczyć, iż rozbudowie i przebudowie podlegała oczyszczalnia ścieków przy ul. Wodociągowej 10. W Roju i Rogoźnej zrealizowano sieć wodno- kanalizacyjną, Rozbudowano też budynek Domu Kultury przy ul. Dolne Przedmieście 1, w ramach zadania inwestycyjnego „< Przystanek Kultura>- Dom Kultury w Żorach jako Regionalne Centrum Inicjatyw i Informacji Kulturalnej. Modernizacja Infrastruktury Kultury”.

Działalność Oświaty Zdrowotnej

Działania Sekcji Oświaty Zdrowotnej skierowane były na promowanie zdrowego stylu życia poprzez różne formy działalności edukacyjnej, profilaktycznej i prozdrowotnej.

Realizowano programy profilaktyczno-edukacyjne np.:

- Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.
- Krajowy Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste powietrze wokół nas" – klasy „0”
- Program edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę”. Kl. I-III szkół podstawowych.
- Program edukacji antytytoniowej „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Kl. IV-VI szkół podstawowych i Kl. I-III szkół gimnazjalnych.
- Program Edukacyjny „Trzymaj Formę”- dla szkół podstawowych i gimnazjów.
- Program „STOP HCV” dla szkół ponadgimnazjalnych.
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobieganie HIV”- dla szkół podstawowych i gimnazjów.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych.
- „TOB3CIT - Miasta Wolne od Tytoniu”- program realizowany wraz z Samorządami, Policją Strażą Miejską.
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Prowadzono akcje prozdrowotne:

- Bezpieczne wakacje i ferie.
- Europejski Tydzień Szczepień.
- Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maj.
- Dzień Wiedzy o Antybiotykach – 18 listopad.
- Środki zastępcze – nowe narkotyki.
- Profilaktyka grypy

Współorganizowano konferencje zdrowotne:

- Konferencja „Zdrowe bicie serca” zorganizowana w dniu 09.04.2013 r. w Państwowej Szkole Muzycznej w Rybniku, w której uczestniczyło 156 osób, w tym goście z Czech – z Karwiny i Czeskiego Cieszyna, przedstawiciele samorządów terytorialnych i organizacji pozarządowych.
- Konferencja „Życie warte jest tego, aby przeżyć je w zdrowiu i trzeźwości” zorganizowana w dniu 02.12.2013 r. w Rybnickim Centrum Kultury, w konferencji uczestniczyło około 700 osób – młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi i społeczni, pedagodzy, nauczyciele, przedstawiciele władz lokalnych, służb porządkowych i medycznych.

Współorganizowano szereg imprez masowych mających na celu aktywizację społeczeństwa, popularyzację wiedzy prozdrowotnej, kształtowanie zachowań i postaw sprzyjających zdrowiu np.:

- konkurs plastyczny i fotograficzny „Moja Akademia Dojrzałości”, którego celem była aktywizacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród młodzieży. Z nadesłanych prac wytypowano 12, które jako zwycięskie zostały umieszczone w kalendarzu profilaktycznym na rok 2014 w nakładzie 200 sztuk.
- XX Rybnickie Dni Promocji Zdrowia w dniach 22-24.05.2013 r., podczas których 500 osób skorzystało z badań profilaktycznych, odwiedzających było ok. 1000 osób.

XX Rybnickie Dni Promocji Zdrowia

- Turniej Wiedzy o Zdrowiu „Więcej zdrowia – Więcej Życia” dla klas III szkoły podstawowej (25.06.2013 r.).

Turniej Wiedzy o Zdrowiu „Więcej zdrowia – Więcej Życia”

Przeprowadzono 11 szkoleń dla pedagogów, nauczycieli, pielęgniarek medycyny szkolnej, koordynatorów programów szkolnych z zakresu działań profilaktyczno-zdrowotnych.

Przeprowadzono wizytacje w przedszkolach, szkołach gdzie realizowane były programy profilaktyczno-zdrowotne.

VI. Akcje w związku z powiadomieniem RASFF oraz RAPEX w 2013 r.

Dodatkowo przeprowadzane były kontrole związane z koniecznością wycofywania zgłoszonych do krajowego systemu RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt oraz RAPEX (Europejski System Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych) kwestionowanych partii środków spożywczych:

1. Powiadomienie alarmowe dot.: „Marchewka z ziemniakami i kurczakiem” – obecność fragmentów szkła w żywności dla dzieci. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
2. Powiadomienie informacyjne dot.: „Sos pomidorowy z warzyw” – obecność nierozpuszczalnych cząstek mineralnych w produkcie. Przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
3. Powiadomienie informacyjne dot.: „mąka pszenna typ 650” – przekroczenie najwyższego, dopuszczalnego poziomu pozostałości dichlorfosu. Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
4. Powiadomienie informacyjne dot.: „Napój niegazowany o smaku wiśniowym” – stwierdzenie zmian organoleptycznych (wyraźnie zmieniony, chemiczny smak) oraz obecność pleśni w produkcie. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
5. Powiadomienie Informacyjne dot.: „owoce” – przekroczenie pozostałości metydatyonu. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
6. Powiadomienie alarmowe dot.: „wyrób mięsno - wędliniarski ” – obecność bakterii Salmonella. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne - nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
7. Powiadomienie alarmowe dot.: kosmetyków notyfikacji objętych pismem Głównego Inspektora Sanitarnego nr GIS-BŻ-KO-4242-22/B/13/4. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne - nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
8. Powiadomienie alarmowe dot.: ”mąka pszenna razowa ” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu deoksyniwalenolu (DON). Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych - nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

9. Powiadomienie alarmowe dot.: „Kubek ceramiczny” – migracja kadmu z obszaru obrzeża wyrobu. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
10. Powiadomienie informacyjne dot.: „Filety śledziowe” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu benzoenu sodu w przeliczeniu na kwas benzoowy w produkcie. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
11. Powiadomienie alarmowe dot.: „Papryka konserwowa” – obecność alergenów dwutlenku siarki w produkcie. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
12. Powiadomienie alarmowe dot.: „Hamanek s boruvcami a brusinkami” – obecność szkła. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
13. Powiadomienie alarmowe dot.: „Mąka gryczana” – obecność substancji alergicznej: glutenu. Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
14. Powiadomienie alarmowe dotyczące dwóch produktów pn.: „Mieszanka przyprawowa” oraz „Mieszanka przyprawowa wiejska” – podwyższona zawartość 3-MCPD w mieszankach przyprawowych z udziałem hydrolizatu białka roślinnego. Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z przedstawicielem hurtowni wprowadzającej do obrotu przyprawy przeznaczone do produkcji przetworów mięsnych – w ofercie i sprzedaży brak kwestionowanego produktu.
15. Powiadomienie alarmowe dot.: „Kawa palona mielona” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A. Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
16. Powiadomienie alarmowe dot.: „Mąka gryczana gluten free” – obecność substancji alergicznej: glutenu. Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
17. Powiadomienie informacyjne dot.: „Napój pomarańczowy niegazowany” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu benzoenu sodu. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.
18. Powiadomienie alarmowe dot.: „Figi suszone” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny B1 i sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

19. Powiadomienie informacyjne dot.: „Śliwki bez pestek produkt głęboko mrożony” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu - dimetoatu. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

20. Powiadomienie informacyjne dot.: „Woda źródłana niegazowana” – obecność bakterii grupy coli. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

21. Powiadomienie informacyjne dot.: „Pierogi serowo – jagodowe” – stwierdzenie ponadnormatywnej liczby bakterii *Listeria Monocytogenes* w 1g. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

22. Powiadomienie alarmowe dot.: „Orzeszek Popcorn” – przekroczenie dopuszczalnego poziomu mikotoksyn. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

23. Powiadomienie alarmowe dot.: „Chrupki o smaku owocowym” – przekroczenie zawartości barwników spożywczych. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

24. Powiadomienie alarmowe dot.: „Gruszki w syropie” – przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu cyny. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

25. Powiadomienie alarmowe dot.: „Śledź wędzony z przyprawami” – wykrycie bakterii *Listeria Monocytogenes*. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

26. Powiadomienie alarmowe dot.: „Migdały” – obecność ochratoksyny A. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których w 3 obiektach nie stwierdzono poszukiwanego asortymentu, natomiast w 1 obiekcie podczas kontroli wycofano z obrotu 1 opakowanie kwestionowanego wyrobu.

27. Powiadomienie informacyjne dot.: „cukierki” – obecność oprzędów, jaj owadów oraz żywych larw w produkcie. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

28. Powiadomienie alarmowe dot.: „Gałka muszkatołowa” – obecność aflatoksyn. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

29. Powiadomienie alarmowe dot.: „Szkłanki zdobione” – wysoka migracja ołowiu i kadmu z obrzeża szklanki. Przeprowadzono 5 kontroli

sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

30. Powiadomienie alarmowe dot.: „ciasteczka z rumem” – obecność bakterii *Monocytogenes*. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

31. Powiadomienie alarmowe dot.: „Ser” – obecność *salmonelli enteritidis*. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

32. Powiadomienie alarmowe dot.: „Wódka” – zanieczyszczenie szkłem. Przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

33. Powiadomienie alarmowe dot.: „Łyżka wąska” – przekroczenie limitu sumy pierwszorzędnych amin aromatycznych. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

34. Powiadomienie informacyjne dot.: „Suplementu diety” – próbka napromieniania. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

35. Powiadomienie alarmowe dot.: „Szlanki i dzbanek z pokrywką” – przekroczenie dopuszczalnego limitu migracji kadmu i ołowiu z obszaru obrzeża wyrobu. Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

36. Powiadomienie alarmowe dot.: „drób” – niezastosowanie okresu karencji. Przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

37. Powiadomienie alarmowe dot.: „elementy kurczaka” – przekroczenie dopuszczalnego stężenia salinomecyny. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

38. Powiadomienie alarmowe dot.: „kubek szklany” – przekroczenie dopuszczalnego limitu migracji kadmu i ołowiu. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

39. Powiadomienie alarmowe dot.: „Kieliszek” – przekroczenie dopuszczalnego limitu migracji kadmu i ołowiu. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

40. Powiadomienie alarmowe dot.: „Herbata zielona” – przekroczenie dopuszczalnego pozostałości (NDP) tolfenpyradu, acetamiprydu,

imidakloprydu, triazofosu. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

41. Powiadomienie alarmowe dot.: „Kubek szklany” – przekroczenie dopuszczalnego limitu migracji kadmu i ołowiu. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, podczas których nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

42. Powiadomienie informacyjne dot.: „Ryb” – stwierdzono zieleń malachitową i leukomalachitową. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, - nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

43. Powiadomienie alarmowe dot.: „Ryb” – stwierdzono zieleń leukomalachitowa.

44. Powiadomienie alarmowe dot.: Lody śmietankowe” – obecność bakterii Salmonella. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

45. Powiadomienie alarmowe dot.: Lody śmietankowe gałka muszkatołowa” – obecność bakterii Salmonella. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

46. Notyfikacja RAPEX dot.: Krem do rozjaśniania skóry” – zawartość substancji z grupy glikokortykoidów. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono w obrocie poszukiwanego asortymentu.

VII. Akcje i inne działania

- Współorganizacja z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej konferencji „Zdrowe bicie serca” w dniu 09.04.2013 r. w której uczestniczyło 156 osób
- Współorganizacja warsztatów dla pedagogów Szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z psychoterapeutą i seksuologiem Wiesławem Sokoluk.
- Współorganizacja z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej Regionalnego Turnieju wiedzy o Zdrowiu „Więcej zdrowia – więcej życia” dla klas III Szkoły podstawowej w dniu 25.06.2013 r. - uczestniczyło 129 osób.
- Współorganizacja konferencji „Życie jest warte tego aby przeżyć jej w zdrowiu i trzeźwości” w dniu 02.12.2013 r. w której uczestniczyło około 700 osób.
- XX Rybnickie Dni Promocji Zdrowia 22-24.05.2013 r. – współorganizacja z RTOZ, 500 osób skorzystało z badań, około 1000 osób odwiedzających.

XX Rybnickie Dni Promocji Zdrowia

- Współorganizacja konkursu plastycznego i fotograficznego „Moja Akademia Dojrzałości” dotyczącego przeciwdziałaniu uzależnień wśród

młodzieży. 12 nagrodzonych prac zamieszczono w kalendarzu na 2014 r. Wydrukowanym w ilości 200 sztuk.

- akcja „metanol” dotycząca użycia metanolu w płynach do spryskiwaczy szyb samochodowych przeprowadzono 14 kontroli w obiektach zajmujących się sprzedażą w/w produktów - wydano 1 decyzję w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.
- akcja „Odpady komunalne lipiec 2013” polegała na objęciu wzmożonym nadzorem miejsc, w którym mogły pojawić się problemy z wdrożeniem nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi – osiedle, posesja, miejsca użyteczności publicznej itp.
- akcja przeprowadzona w m-cu lipcu dotycząca kontroli doraźnych stanu sanitarnego podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych z zakresu radiodiagnostyki – nie stwierdzono zaniedbań.
- akcja „Bezpieczne wakacje i ferie” dotycząca oceny warunków zdrowotnych w placówkach dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego i zimowego.

W ramach realizacji tej akcji przeprowadzono 27 kontroli oraz 6 kontroli bloków żywieniowych na terenie: zimowiska, półkolonii i kolonii. Kontrole były przeprowadzane w czasie ich funkcjonowania. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Akcja dotycząca „Oceny oznakowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla dzieci do lat 3 i przedmiotów do karmienia niemowląt oraz działań reklamowych prowadzonych przez ich producentów i dystrybutorów”

Przeprowadzono 63 kontrole w obiektach obrotu żywnością. W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszeń przepisów w sprawie środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla dzieci do lat 3 i przedmiotów do karmienia niemowląt. Podczas kontroli nie stwierdzono przypadków bezpłatnego przekazywania w/w produktów, kuponów rabatowych bądź sprzedaży związanej.

Akcja dotycząca sprawdzenia i ewentualnego wycofania z obrotu suplementu diety - podjęto działania w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i przeprowadzono 8 kontroli w obiektach kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji oraz dokonano przeglądu stron internetowych podmiotów prowadzących działalność w zakresie sprzedaży w/w produktu będących pod nadzorem PPIS w Rybniku. W wyniku kontroli i podjętych działań nie znaleziono przedmiotowego produktu w obrocie oraz w ofercie handlowej. W wyniku informacji uzyskanej na naradzie przeprowadzonej dla przedstawicieli PPIS województwa śląskiego przeprowadzono postępowanie wyjaśniające względem podmiotu nie będącego pod nadzorem PSSE w Rybniku. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono w obrocie w kwestionowanego suplementu diety (produkt został sprzedany), przedsiębiorca zobowiązał się do udzielenia informacji o niebezpieczeństwie

wynikającym ze spożycia kwestionowanego suplementu diety klientowi, który zakupił produkt. W wyniku podjętych działań przedsiębiorca uzyskał zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów w PSSE w Rybniku.

Akcja dotycząca nieprawidłowości przy prowadzeniu sprzedaży detalicznej miodu i produktów pszczelarskich - przeprowadzono kontrole w 6 obiektach obrotu żywnością.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono niezgodności deklaracji produktu na opakowaniu z jego faktycznym składem niewłaściwego etykietowania wprowadzonych do obrotu miodów.

Akcja w zakresie postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego (w tym żywnością przeterminowaną) – odpady Kat. III „Zwroty” - podjęto działania w 11 wyznaczonych sklepach firmowych. Przeprowadzono 11 kontroli podczas, których sprawdzono czy dany przedsiębiorca posiada opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami (w tym z żywnością przeterminowaną). W wyniku kontroli stwierdzono, iż przedsiębiorcy posiadają procedury dotyczące sposobu postępowania ze zwrotami, w 4 obiektach dokumentacja przewiduje przekazywanie odpadów do zakładu macierzystego, co potwierdzone jest stosownymi zapisami w rejestrach. Przedstawiciele kontrolowanych zakładów dostarczyli dokumentację potwierdzającą zbiorcze przekazanie przez zakład macierzysty odpadów kat. III do utylizacji realizowanej przez specjalistyczny Zakład Utylizacyjny. Powyższe informacje zostały przekazane zgodnie z właściwością rzeczową do wykorzystania służbowego PLW w Rybniku.

Akcja dotycząca zaostrzenia kontroli mięsa wołowego w związku z podejrzeniem zafałszowania koniną - przeprowadzono 1 kontrolę wspólnie z IW w zakładzie znajdującym się pod wspólnym nadzorem, nie stwierdzono nieprawidłowości. Podczas kontroli sanitarnych w obiektach obrotu żywności pracownicy zwracali uwagę na znakowanie, dokumentację, tracebilty mięsa wołowego przedmiotowej firmy.

Akcja dotycząca weryfikacji wykazu wód mineralnych w związku z rozpoczęciem prac nad kolejną nowelizacją Obwieszczenia GIS w sprawie ogłoszenia wykazu wód uznanych jako naturalne wody mineralne oraz zbliżającym się sezonem letnim.

W wyniku 25 przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono w obrocie wód mineralnych nie posiadających uznania GIS. W 2 sklepach stwierdzono wprowadzanie do obrotu wody mineralnej, w której stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami powiadomiono właściwy PPIS nadzorujący zakład produkcyjny celem wykorzystania zgodnie z kompetencjami.

Akcja dotycząca uszkodzenia opakowań produktów pakowanych próżniowo przez wbijanie cen umocowanych na drutach z różnych materiałów i tym samym uszkodzenia opakowań produktów pakowanych próżniowo podjęto działania w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na w/w praktyki. Przeprowadzono kontrole w 39 obiektach

obrotu żywnością w wyniku ,których w 35 obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. W 4 skontrolowanych obiektach stwierdzono brak instrukcji dotyczących postępowania z w/w „cenówkami” i tam udzielono instruktażu oraz zobowiązano osoby odpowiedzialne do uzupełnienia dokumentacji w celu wyeliminowania w/w nieprawidłowych praktyk.

Akcja dotycząca zakazu wprowadzenia do obrotu produktów mięsno – wędliniarskich kwestionowanych przez PWIS w Bydgoszczy.

W związku z informacją przesłaną przez ŚPWIS w Katowicach oraz przekazaną przez PWIS w Bydgoszczy listę dystrybucji przeprowadzono 5 kontroli w obiektach nadzorowanych przez PPIS w Rybniku a należących do sieci handlowych wymienionych w wykazie odbiorców .W trakcie kontroli w w/w obiektach nie stwierdzono w obrocie żadnych produktów pochodzących z zakładu objętego powiadomieniem.

Akcja wycofywania produktów cukierniczych w związku ze stwierdzoną przez producenta obecnością opakowania po granulacie (trutka na gryzonie) w zastosowanym do ich produkcji mleku w proszku.

W związku z otrzymanymi za pośrednictwem ŚWPIS w Katowicach pismem Lubelskiego PWIS w Gorzowie Wielkopolskim komunikatami z dnia 18.01.2013 r. oraz kolejnymi pismami GIS z informacją o stwierdzonej obecności podejrzanego opakowania oraz granulatu przypominającego trutkę na gryzonie w mleku w proszku będącym składnikiem produktów cukierniczych (wafelki, rurki), podjęto szereg działań mających na celu monitorowanie procesu wycofywania produktów podjętych w ramach własnych firmy. W kontrolowanych zakładach sprawdzano także, czy stosowane jest mleko w proszku i jakie jest jego pochodzenie. łącznie przeprowadzono 24 kontrole, nie wydano decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu, nie nałożono mandatów karnych.

Akcja „Młynki koloidalne” będąca kontynuacją akcji poprzednich lat - przeprowadzono kontrole w 16 zakładach żywnościowych. W trakcie kontroli w 3 obiektach stwierdzono utylizację odpadów żywnościowych przy pomocy młynków koloidalnych. Właściciele zobowiązano do ich demontażu oraz postępowania z odpadami żywnościowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Akcja wycofywanie z obrotu produktów zawierających 5HTP (5-Hydroksy-L-tryptofan) - przeprowadzono kontrole w 4 obiektach prowadzących sprzedaż suplementów diety .W wyniku kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów zawierających w swoim składzie 5HTP.

Akcja dotycząca gospodarowania produktami ubocznymi przeznaczonymi do żywienia zwierząt jako materiały paszowe -przeprowadzono kontrole dotyczące gospodarowania produktami ubocznymi przeznaczonymi do żywienia zwierząt jako materiały paszowe objętymi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 183/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12.01.2005r ustanawiającego wymagania dotyczące higieny pasz. Kontrolą objęto 15 piekarni, 3 ciastkarnie i 1 browar. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących odpadów.

Akcja „Jarmark Wielkanocny produktów regionalnych” w obiektach tymczasowych.

W ramach akcji przeprowadzono 5 kontroli, w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości takie jak: wędliny wprowadzane do obrotu składowane poza urządzeniami chłodniczymi, brak orzeczeń lekarskich osób mających kontakt z żywnością, brak opracowanej dokumentacji z zakresu GHP i systemu HACCP. Za w/w nieprawidłowości nałożono mandaty karne.

Akcja wzmożenie nadzoru w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia w obiektach gastronomicznych w związku z imprezą masowa-Koncert Roda Stewarta - dokonano kontroli obiektów gastronomicznych zlokalizowanych w pobliżu miejsca organizowanej imprezy masowej oraz obiektów tymczasowych usytuowanych na Stadionie Miejskim w czasie trwania koncertu. Ogółem przeprowadzono 11 kontroli w obiektach gastronomicznych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 3 mandaty karne (niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy). W skontrolowanych 4 obiektach tymczasowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Program „Żywienie na wagę zdrowia” przeprowadzono szkolenie, w którym uczestniczyło 21 przedstawicieli (intendentki, kierownicy kuchni) nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych. W ramach II edycji programu „Żywienie na wagę zdrowia” w placówkach zainteresowanych kontynuacją uczestnictwa w programie zebrano 5 dekadówek szkół i przedszkoli z sezonu zimowego, celem dokonania oceny jadłospisów dekadowych przez studentów Zakładów Żywienia Człowieka Wydziału Zdrowia Publicznego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

Szkolenie nt.: „Żywienie na wagę zdrowia”

Program „Gotuj z nami ekspertami” - przeprowadzono 2 szkolenia. W szkoleniach uczestniczyło łącznie 65 przedstawicieli w/w placówek (intendentki, kierownicy kuchni, dyrektorzy). Tematem szkoleń były zagadnienia dotyczące wymagań higienicznych i sanitarno – technicznych bloków żywieniowych oraz zalecenia żywieniowe przydatne przy opracowywaniu jadłospisów dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych według najnowszych zaleceń WHO/IZŻ.

VIII. Współpraca z urzędami

Uzyskano pomoc Urzędu Miasta Rybnika i Starostwa Powiatowego w Rybniku przy współorganizowaniu wspólnie z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej konferencji „Zdrowe bicie serca” i „Życie warte jest tego, aby przeżyć je w zdrowiu i trzeźwości” oraz XX Rybnickich Dni Promocji Zdrowia. Nagrody w Regionalnym Turnieju Wiedzy o Zdrowiu zostały ufundowane przez Starostwo Powiatowe Rybnik, Miasto Rybnik, Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej i PPIS w Rybniku.

Nagrody w konkursie plastycznym i fotograficznym „Moja Akademia Dojrzałości” zostały ufundowane przez Starostwo Powiatowe Rybnik, Miasto Rybnik, Miasto Żory, Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej i PPIS w Rybniku.

PPIS w Rybniku uczestniczył w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, w sesjach sprawozdawczych, spotkaniach roboczych Miejskich Sztabów Zarządzania Kryzysowego PPIS w Rybniku 1 x w roku przesyła do Urzędu Miasta Rybnika, Urzędu Miasta Żory i Starostwa Powiatowego w Rybniku sprawozdanie z działalności będące roczną oceną stanu sanitarnego nadzorowanego terenu oraz informację „ocenę jakości wody” w podsumowaniu rocznym oraz przedstawia do akceptacji przez Prezydenta Miasta Rybnika „Plan pracy PSSE w Rybniku” na dany rok.

Współpraca z Wydziałami Edukacji układała się dobrze – wydziały sprawnie przekazują informacje, pisma GIS, WSSE, materiały edukacyjne, ulotki zdrowotne, plakaty do swoich placówek.

W 2013 roku na terenie Żor kontynuowano szczepienia przeciw N. meningitidis – zaszczepiono 387 dzieci z rocznika 2011, a także przeciw zakażeniom brodawczaka ludzkiego HPV - zaszczepiono 260 dziewczynek z rocznika 2000 i 2001.

Na terenie Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny zaszczepiono 249 dzieci przeciw N. meningitidis z roczników 2002, 2003, 2004, 2006, 2007.

Współpraca z innymi służbami kontroli

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W ramach realizacji porozumienia z Inspekcją Weterynaryjną:

- sporządzono harmonogram wspólnych kontroli na rok 2013, zgodnie z którym przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w obiekcie pozostającym pod nadzorem PLW w Rybniku
- w ramach współdziałania i współpracy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przekazał Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Rybniku kserokopię z badań laboratoryjnych prób zgodnie z właściwością rzeczową do ewentualnego wykorzystania służbowego (filet z kurczaka i flet z indyka, w których stwierdzono obecność odpowiednio: Salmonella Infantis oraz Salmonella Agona)

- przekazano pisemnie do PLW w Grudziądzu uzyskaną drogą mailową wiadomość zawierającą informacje o nieprawidłowościach dotyczących produktu „masło extra” do ewentualnego wykorzystania służbowego zgodnie z właściwością rzeczową
- przekazano pisemną informację o 2 anonimowych skargach dotyczących wystąpienia dolegliwości zdrowotnych po spożyciu produktów pochodzących z zakładów nadzorowanych przez PLW w Rybniku
- przekazano pisemną informację z kontroli sanitarnych ukierunkowanych na sprawdzenie postępowania z żywnością pochodzenia zwierzęcego, która utraciła przydatność do spożycia. Kontrolę przeprowadzono w 4 sklepach firmowych zakładów produkcyjnych pozostających pod nadzorem PLW w Rybniku.

Ponadto w ramach porozumienia ramowego o współdziałaniu i współpracy organów państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej przekazano do właściwych rzeczowo PLW, na terenie całego kraju 14 informacji o stwierdzonych niezgodnościach w znakowaniu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

Współpracę z Inspekcją Weterynaryjną oceniono jako poprawną.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

W ramach realizacji porozumienia z Inspekcją Farmaceutyczną przekazano pisemnie:

- 1) informacje o zamiarze dokonania kontroli w 2 zakładach będących pod nadzorem Inspekcji Farmaceutycznej:
  - sklep zielarsko-medyczny zlokalizowany w Żorach na os. Sikorskiego PU – 15
  - stoisko z suplementami diety w Aptece 44-240 Żory, ul. Ogrodowa 18

Podczas wykonywania kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakładach. Dokonano również oceny znakowania suplementów diety. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym 2013 dokonano wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS: 4 aptek, 1 punktu aptecznego oraz 1 sklepu zielarskiego będących pod nadzorem Inspekcji Farmaceutycznej. Na bieżąco przekazywano informacje o lekach i produktach leczniczych wycofywanych z rynku (z obrotu handlowego) i zakładów leczniczych.

Współpracę z Inspekcją Farmaceutyczną oceniono jako poprawną.

Współpraca z organami Policji

Wspólnie z organami Policji przeprowadzono 17 kontroli w 2 sklepach rozprowadzających do obrotu środki zastępcze tzw. „dopalacze”

Przeprowadzono wspólnie z Policją kontrolę w hurtowni, w której prowadzono bez zezwolenia produkcję środków spożywczych oraz wprowadzono do obrotu wędliny i wyroby mięsno-wędliniarskie nieoznakowane oraz nieprawidłowo oznakowane.

Współpraca z mediami:

- radio 90
- lokalna prasa „Nowiny”, „Tygodnik Rybnicki”, „Dziennik Zachodni”, Gazeta Rybnicka”
- lokalną telewizją: TVN Katowice, TVT Rybnik, TVP Polonia, TVN 24
- strony internetowe: PSSE w Rybniku, Urząd Miasta, portal Rybnik, RTOZ

Współpraca z mediami polegała na informowaniu społeczności lokalnej dotycząca imprez takich jak konferencje, imprezy prozdrowotne oraz przekazywani materiałów informacyjno edukacyjnych dotyczących zapobiegania schorzeń cywilizacyjnych i zapobiegania patologiom społecznym.

W dniu 20.05.2013 r. przeprowadzona została konferencja prasowa dotycząca XX Rybnickich Dni Promocji Zdrowia.

Ponadto informowano lokalną społeczność przy współpracy w/w mediów na tematy dotyczące sytuacji zachorowań na grypę, dopalaczy, nadzoru nad jakością wody do spożycia, jakością wody w basenach i kąpieliskach oraz jakością środków spożywczych.

IX. OCENA ZBIORCZA I WNIOSKI

Ocena działalności kontrolno-represyjnej

Lp.	komórka organizacyjna	kontrole		decyzje merytoryczne		decyzje płatnicze		mandaty/ suma		liczba pobranych prób	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
1.	Epidemiologia	821	688	85	173	78	163	-	-	128	207
2.	Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	2268	2412	728	702	770	616	107/15200	145/21300	414	422
3.	Higiena Komunalna i Środowiska	798	829	51	41	63	50	1/200	7/1800	422	436
4.	Higiena Pracy	319	335	181	191	77	99	1/100	-		33
5.	Higiena Dzieci i Młodzieży	320	321	7	15	10	10	-	-		-
6.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	204	49	2	4	207	233	-	-		-
7.	inne	35	14	15	-	5	-	-	-	30	-
Ogółem:		4765	4648	1069	1126	1210	1171	109/15500	152/19800	994	1098

- w 2013 r. wzrosła liczba kontroli w porównaniu z 2012 r. o 117 kontroli tj. 2,5 %
- zmniejszyła się liczba decyzji merytorycznych w porównaniu z 2012 r. o około 5 %
- wzrosła liczba decyzji płatniczych w stosunku do 2012 r. o 3,3 %
- zmniejszyła się liczba mandatów w porównaniu z 2012 r. co świadczy o poprawie stanu sanitarno-higienicznego nadzorowanych obiektów w szczególności żywieniowo-żywnościowych
- zmniejszyła się liczba pobranych prób do badań laboratoryjnych, zwłaszcza w zakresie bakteriologii
- zachorowania na choroby zakaźne i zakażenia na terenie działalności PPIS w Rybniku przedstawiały się następująco:
  - wzrost zachorowań: znaczny - inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem), wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem), grypa, biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe, różyczka, grypa
  - spadek zachorowań: salmonelozы, krztusiec, płonica,
- w 2013 r. odnotowano wzrost osób uchylających się od obowiązujących szczepień ochronnych (punkty szczepień wykazały 58 osób)
- kontynuowano szczepienia przeciw *Neisseria meningitidis*:
  - na terenie Żor zaszczepiono 387 dzieci z rocznika 2011
  - na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny zaszczepiono 249 dzieci z roczników 2007, 2006, 2004, 2003, 2002
- na terenie Żor zaszczepiono 260 dziewczynek z roczników 2000 i 2001 przeciw brodawczakowi ludzkiemu HPV
- na terenie działalności PPIS w Rybniku w roku 2013 zaszczepiono 6496 osób przeciwko grypie co stanowi 2,4 % populacji
- poprawę warunków pracy odnotowano w 5 zakładach pracy dla 157 pracowników, obniżono stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, obniżono natężenie hałasu, natężenie drgań mechanicznych
- w 2013 roku zgłoszono 62 podejrzenia chorób zawodowych, w wyniku przeprowadzonego dochodzenia i orzeczenia Instytutu Medycyny Pracy wydano 26 decyzji o stwierdzenie choroby zawodowej
- w wyniku przeprowadzonych kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 30 prób środków zastępczych („dopalaczy”) oraz zatrzymano ogółem 421 sztuk

- woda przeznaczona do spożycia przez ludzi z ujęć wód powierzchniowych w Goczałkowicach i Dzieńkowicach pod względem mikrobiologicznym nie budziła zastrzeżeń, zaś pod względem fizykochemicznym odnotowano kilka przypadków niewielkich przekroczeń parametrów: żelazo, mętność, odczyn, antymon
natomiast woda z ujęć podziemnych w Dzimierzu i Suminie wykazywała utrzymujące się odchylenie od norm dla mętności, żelaza, manganu, amoniaku – zostały wydane decyzje administracyjne
- kontynuowano nadzór nad wodą ciepłą użytkową w zakresie obecności pałeczek Legionella sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz zakładach leczenia zamkniętego – w 2 obiektach stwierdzono obecność bakterii Legionella sp. w ciepłej wodzie i wydano zalecenia oraz decyzję administracyjną zobowiązującą właścicieli obiektów do uzyskania właściwej jakości wody ciepłej
- w zakresie nadzoru nad obiektami żywieniowo-żywnościowymi wydano 4 decyzje dotyczące unieruchomienia obiektów oraz 4 decyzje zakazujące wprowadzenia do obrotu żywności nie spełniających obowiązujących norm
- stan sanitarny obiektów żywieniowo-żywnościowych systematycznie ulega poprawie, o czym świadczy malejąca liczba nałożonych mandatów karnych
- w 2013 roku nie odnotowano przypadku zatrucia zbiorowego
- przeprowadzono 239 kontroli środków spożywczych przeznaczonych na eksport i wydano 239 świadectw
- w placówkach oświatowo-wychowawczych warunki nauczania ulegają poprawie w wyniku systematycznej wymiany starych mebli, sprzętu sportowego, zabawek itp. na nowy atestowany i certyfikowany, a także poprzez remonty bieżące i planowane
- w trosce o zdrowie dzieci i młodzieży oraz umożliwienie im aktywnego spędzenia wolnego czasu oddano do użytku bądź wyremontowano kolejne boiska szkolne, sale gimnastyczne, zaplecze, uruchomiono sezonowe lodowisko
- w trosce o zdrowie mieszkańców wraz z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej zorganizowano konferencje Zdrowotne „Zdrowe bicie serca”, „Życie jest warte tego, aby przeżyć je w zdrowiu i trzeźwości” oraz szereg innych działań prozdrowotnych
- kontynuowano współpracę z Towarzystwem Medycznym w Czechach i Stowarzyszeniem „Trianon” w Czechach

X. Osiągnięcia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2013 roku

- współorganizacja wraz z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej XX Rybnickich Dni Promocji Zdrowia
- zorganizowanie wspólnie z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej konferencji zdrowotnej „Zdrowe bicie serca”
- udział w organizacji konferencji zdrowotnej „Życie jest warte tego, aby przeżyć je w zdrowiu i trzeźwości”
- dalsza wymiana starych mebli biurowych na nowe
- zakup nowego sprzętu komputerowego z oprogramowaniem
- zakup sprzętu niezbędnego dla laboratorium

Z-ca PPIS w Rybniku

Lidia Lazar

